

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ**

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**для закладів освіти, що здійснюють
підготовку молодших спеціалістів
на основі базової загальної середньої освіти**

2018

Українська література. Навчальна програма для закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти.

Схвалено комісією з української літератури Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол № 8 від 17 вересня 2018 р.)

лист Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України від 02.10.2018 р. № 22.1/12-Г-931

Укладачі:

Антонюк Т.М. – викладач вищої категорії, викладач-методист ДВНЗ «Чернівецький індустріальний коледж», голова Всеукраїнської спілки голів обласних методичних об'єднань викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, заслужений працівник освіти України (керівник авторського колективу);

Кабаненко А.М. – викладач вищої категорії, викладач-методист Київського коледжу комп'ютерних технологій та економіки Національного авіаційного університету;

Ковалевська Л.Б. – викладач вищої категорії Київського технікуму електронних приладів, голова міського методичного об'єднання викладачів української філології закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, м. Києва;

Скляренко З.В. – викладач вищої категорії, викладач-методист КЗ «Мелітопольське училище культури» Запорізької обласної ради, заступник голови методичного об'єднання викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Запорізької області;

Стрижаківська О.С. – кандидат філологічних наук, викладач вищої категорії, викладач-методист, заступник директора з навчально-виховної роботи Чернівецького медичного коледжу Буковинського державного медичного університету;

Хомула А.М. – викладач вищої категорії, викладач-методист Криворізького коледжу економіки та управління ДВНЗ КНЕУ ім. В.Гетьмана, голова міського методичного об'єднання викладачів української мови та літератури закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, м. Кривий Ріг;

Шабанова Т.В. – викладач вищої категорії, викладач-методист КВНЗ «Бериславський педагогічний коледж імені В.Ф.Беньковського» Херсонської обласної ради, голова методичного об'єднання викладачів української мови та літератури закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Херсонської області

Рецензенти:

Деркачова О.С. – доктор філологічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;

Ленська С.В. – доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка;

Фалько Л.І. – доктор філологічних наук, професор, проректор з навчально-методичної роботи Морського інституту післядипломної освіти імені Ф. Ушакова м. Миколаїв;

Веніг Н.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, викладач вищої кваліфікаційної категорії, завідувач кафедри гуманітарної підготовки ПЗ «Морський інститут післядипломної освіти імені контр-адмірала Ф.Ф. Ушакова» (м. Херсон);

Бевз Г.Й. – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист ДВНЗ «Одеське морехідне училище рибної промисловості ім. О. Соляника», голова обласного методичного об'єднання викладачів української мови та літератури закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Одеської області;

Біда А.Г. – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Харківського державного автотранспортного коледжу, голова методичного об'єднання викладачів української мови та літератури закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Харківської області;

Блажевич О.І. – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, голова методичного об'єднання викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Хмельницької області;

Бойчук Т.В. – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Технічного коледжу Тернопільського національного університету імені Івана Пулюя, голова методичного об'єднання викладачів української мови та літератури закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Тернопільської області;

Весельська Г.С. – кандидат філологічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії Житомирського торговельно-економічного коледжу КНТЕУ, голова методичного об'єднання викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Житомирської області;

Вінтоняк О.В. – кандидат філологічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Коломийського економіко-правового коледжу КНТЕУ, голова методичного об'єднання викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Івано-Франківської області;

Долинська Л.М. – викладач вищої кваліфікаційної категорії Мукачівського кооперативного торговельно-економічного коледжу, голова методичного об'єднання викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Закарпатської області;

Дудченко А.С. – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Сумського коледжу економіки і торгівлі, голова методичного об'єднання викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Сумської області;

Дяченко Г. П. – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського (Вінницька область), голова методичного об'єднання викладачів філологічних дисциплін педагогічних закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів Західного регіону України;

Ісакова В. С. – кандидат педагогічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Полтавського кооперативного коледжу, голова методичного об'єднання викладачів української філології закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Полтавської області;

Константинова М.М. – викладач вищої кваліфікаційної Морехідного коледжу технічного плоту Національного університету «Одеська морська академія», заступник голови методичного об'єднання викладачів української мови та літератури закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Одеської області;

Подолюк С.М. – кандидат філологічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Луцького педагогічного коледжу, голова методичного

об'єднання викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Волинської області;

Рогозовець Я.Л. – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Ржищівського будівельного технікуму, голова методичного об'єднання викладачів філологічних дисциплін закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Київської області;

Савченко О.М. - викладач вищої кваліфікаційної категорії Дружківського житлово-комунального коледжу ДонНАБА, голова методичного об'єднання викладачів української філології закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Донецької області;

Тарабановська Л.І. – викладач вищої категорії, викладач-методист комунального закладу «Старобільський медичний коледж», голова методичного об'єднання викладачів української філології закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, Луганської області;

Углицький О.В. – викладач вищої кваліфікаційної категорії КВНЗ «Криворізький обласний музичний коледж», голова регіонального методичного об'єднання викладачів української філології закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, південного регіону м. Кривий Ріг;

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Українська література як навчальний предмет посідає важливе місце в системі викладання предметів загальноосвітнього циклу в закладах освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, сприяє збагаченню внутрішнього світу молодої людини, розвитку творчих здібностей, особистісному формуванню студента як громадянина, який має активну життєву позицію, що виявляється в любові до України, свого народу, рідної мови.

Українська література в загальному світовому контексті є свідченням високої духовності нашого народу, невід'ємною складовою його національної культури. Як мистецтво слова вона несе потужний заряд духовної енергії, здатна передавати загальнолюдські й національні цінності від покоління до покоління, культивувати їх. Література допомагає збагачувати внутрішній світ особистості, позитивно впливати на її свідомість і підсвідомість, формувати морально-етичний потенціал, розвивати інтелект, творчі здібності, естетичний смак.

Програму з української літератури для закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, модернізовано згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), Державним стандартом початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 21. 02. 2018 р. № 87), відповідно до Концепції «Нової української школи» (2016 р.), Типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2018 № 570) та програми для загальноосвітніх навчальних закладів (10-11 класи) «Українська література» (рівень стандарту) під керівництвом голови робочої групи Р.В.Мовчан та з метою наскрізного впровадження механізму реалізації завдань компетентнісного підходу в навчанні української літератури в контексті положень «Нової української школи». Предмет «Українська література» – органічна складова освітньої галузі «Мови і літератури».

Доцільність створення даної Програми полягає в тому, що заклади освіти, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, мають свою специфіку: студенти, зробивши вибір щодо професійного майбутнього, сприймають літературу як важливий і невід'ємний засіб у становленні високодуховної особистості молодшого спеціаліста, що впливатиме в майбутньому й на фахову кар'єру. До Програми введено саме ті твори, які мають на меті сформувати особистість з професійними компетентностями, заохотити майбутнього фахівця до вивчення літературної спадщини України.

До того ж художня література, яка є специфічною формою образного змалювання життя, вивчається у закладах освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, як мистецтво слова. Саме у процесі сприйняття художнього тексту читач (студент) не тільки отримує естетичну насолоду, а й розвивається інтелектуально, духовно, навчається аналізувати життєві явища, самостійно робити висновки, що й сприяє формуванню правильних життєвих пріоритетів, активної громадянської позиції.

Відомо, що рівень інтересу студентів до читання художньої літератури нині, на жаль, доволі невисокий. Це пов'язано з багатьма чинниками, зокрема такими, як часткова переорієнтація суспільства з духовних на матеріальні цінності, урізноманітнення шляхів і

способів отримання інформації, засилля культурно-інформаційного простору неякісною продукцією. Проте кожна молода людина повинна турбуватися про свій інтелектуальний розвиток – це її обов'язок і перед суспільством, у якому вона живе, і перед собою. Одним з основних способів інтелектуального розвитку й є читання художньої літератури.

Відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392), складовими літературного компонента є **емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна і компаративна лінії**.

Емоційно-ціннісна лінія забезпечує розкриття гуманістичного потенціалу та естетичної цінності творів української літератури, формування світогляду студентів, їх національної свідомості, моралі та громадянської позиції.

Літературознавча лінія передбачає вивчення літературних творів у єдності змісту і форми, оволодіння студентами основними літературознавчими поняттями, застосування їх у процесі аналізу та інтерпретації художніх творів, розгляд літературних творів, явищ і фактів у контексті літературного процесу, виявлення специфіки літературних напрямів, течій у розвитку української літератури, розкриття жанрово-стильових особливостей художніх творів.

Культурологічна лінія передбачає усвідомлення творів художньої літератури як важливої складової мистецтва, ознайомлення студентів з основними цінностями світової художньої культури, розкриття особливостей творів, літературних явищ і фактів у широкому культурному контексті, висвітлення зв'язків літератури зі звичаями та культурними традиціями різних народів і національностей, розширення ерудиції студентів, виховання їх загальної культури, поваги до національних і світових традицій, толерантного ставлення до представників різних культур, віросповідань, національностей.

Компаративна лінія забезпечує порівняння літературних творів, їх компонентів (тем, мотивів, образів, поетичних засобів та іншого), явищ і фактів, що належать до різних літератур, встановлення зв'язків між українською, світовою літературою і літературами національних меншин, розгляд традиційних тем, сюжетів, мотивів, образів у різних літературах, увиразнення особливостей української культури та літератури на основі світової, демонстрацію лексичного багатства і невичерпних стилістичних можливостей української мови.

Відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392), **мета** літературної освіти полягає у прилученні студентів через виховання інтересу до читання й художнього слова до кращих літературно-мистецьких надбань людства, що є важливим чинником формування духовного світу особистості; у розвитку здобутих умінь і навичок в усіх видах мовленнєвої та читацької діяльності; у розвитку комунікативної компетентності; у заохоченні студентів до розширення кола читання; у осмисленні духовної цінності та поетики художніх творів; у поглибленні культурно-пізнавальних інтересів студентів, в усвідомленні ними ролі літератури в сучасному світі; у формуванні рис успішного мовця і творчого читача з високим рівнем загальної культури, активною громадянською позицією, національною свідомістю; у вихованні у студентів поваги до культурних традицій різних народів.

Основними завданнями вивчення української літератури в закладах освіти, що здійснюють підготовку молодшого спеціаліста, є такі:

- подальший розвиток стійкої мотивації до вивчення української літератури, засвоєння через літературу історії, культури народу, моральних та естетичних цінностей, формування духовного світу студентів, їхніх світоглядних переконань, громадянських якостей, утвердження за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей;
- розвиток умінь вільно спілкуватися в різних ситуаціях, формулювати та відстоювати власну думку, вести дискусію, оцінювати життєві явища, моральні, суспільні, історичні та інші проблеми сучасності, висловлювати щодо них власне ставлення, досягати взаєморозуміння та взаємодії з іншими людьми;
- узагальнення та поглиблення знань студентів про літературу як мистецтво слова;
- вироблення вмінь орієнтуватися у світі класичної і масової літератури, користуватися сучасними інформаційними комунікаціями (Інтернетом, системою дистанційного навчання тощо), провадити пошуково-дослідницьку діяльність (знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, систематизувати, зіставляти різноманітні факти та відомості), застосовувати на практиці здобуті у процесі вивчення літератури знання, набуті вміння та навички;
- удосконалення під час провадження дослідницької діяльності навичок самостійної навчальної діяльності, саморозвитку, самоконтролю, розвиток художньо-образного мислення, інтелектуальних і творчих здібностей студентів, їх емоційно-духовної сфери, естетичних смаків і загальної культури;
- виховання відчуття краси й виразності рідного слова;
- виховання засобами художнього слова на основі гуманістичних ідеалів, що пропагує художня література, сучасного естетично розвиненого читача зі сформованими почуттями національної самосвідомості та власної гідності;
- забезпечення реалізації ключових компетентностей, які сприяють розвитку особистості та її повноцінній самореалізації у сучасному житті за такими напрямками:
- соціальним (активна участь у суспільному житті; здатність знайти й розвинути себе як особистість; розвиток комунікативних якостей; уміння вирішувати проблеми; формування світоглядних і загальнолюдських ціннісних орієнтирів);
- мотиваційним (розвиток творчих здібностей, здатності до навчання, самостійності мислення);
- функціональним: естетичні, культурологічні, мовні, комунікативні уміння/здібності (уміння оперувати набутими знаннями, сформованими навичками, використовувати їх у практичному житті).

Компетентнісний потенціал забезпечує можливість формування у процесі вивчення предмета всіх ключових компетентностей (див. подану нижче таблицю).

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів,

		<p>чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати ненормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття; ефективно взаємодіяти з іншими опонентами усно (письмово та за допомогою засобів електронного спілкування); ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; доцільно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); виконувати завдання, зокрема практичного змісту: будувати й досліджувати уявні моделі запропонованих станів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати варіанти вирішення тих чи інших завдань у певних життєвих ситуаціях; використовувати аналітичні методи дослідження.</p> <p>Ставлення: усвідомлення ролі та значення таких якостей, як: цілісність, точність, логічність, послідовність; розуміння мовцем важливості тримати порушену ним проблему у фокусі своєї уваги, не відступаючи від теми обговорення.</p> <p>Навчальні ресурси: вирішення логічних задач, що моделюють реальні життєві ситуації, уміння здійснювати аналітико-синтетичні дії, узагальнювати та робити висновки.</p>

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми збереження та охорони природи, що постають у текстах художньої літератури; досліджувати та обговорювати природні явища, вирізняючи реальне й міфологічне.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природних процесів у житті людини; розуміння нею шкідливості втручання у навколишнє середовище.</p> <p>Навчальні ресурси: складання схем, графіків та діаграм, що ілюструють результати впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом, заздалегідь складеним планом чи розробленою схемою; визначати достатність фактів для висловлення думки; використовувати різні знакові позначення; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного застосування в усному й писемному мовленні; критичне осмислення інформації та джерел її отримання; здатність корегувати відібрані мовні засоби відповідно до етичних норм.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова схем та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: наочні приклади з різних видів мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; завдання, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Компетентнісна спрямованість навчання досягається шляхом уведення наскрізних змістових ліній.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталій розвиток (Н-1)	<p>Формування у здобувачів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, уміння вирішувати наявні проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини (є можливим проведення заняття на відкритому повітрі).</p>
Громадянська відповідальність (Н-2)	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває у студентів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Викладач повинен сприяти формуванню у студентів толерантного ставлення до товаришів, порядності, чесності.</p>
Здоров'я і безпека (Н-3)	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення студента як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з ситуаціями дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, пов'язаних з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів їх вирішення. Робота викладача має бути спрямована на формування здорового способу життя.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність (Н-4)	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння студентами практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Програму навчального предмета «Українська література» укладено відповідно до таких принципів: тематично-жанрового, естетичного, літературознавчого, комунікативно-мовленнєвого.

Тематично-жанровий і художньо-естетичний принципи є визначальними при визначенні творів для читання. Коло читання охоплює тексти різних стилів (підстилів) і жанрів, а саме: художні, науково-художні, науково-пізнавальні, фольклорні твори, періодику, довідкову літературу.

Тематика творів відображає різні сторони життя й діяльності людини, сприяє розширенню світогляду студентів, поповненню їхніх знань, засвоєнню найважливіших

загальнолюдських цінностей, вихованню найкращих почуттів: любові до рідної землі, мови, природи, шанобливого ставлення до батьків, людей старшого покоління, національних традицій свого народу та культури інших народів.

Естетичний принцип передбачає добір творів словесного мистецтва за критеріями естетичної цінності. Зміст цих творів розкриває читачам різноманітність навколишнього світу, людських взаємин, сприяє розвитку почуттів гармонії та краси, формуванню особистісного ставлення до різних життєвих ситуацій.

Літературознавчий принцип передбачає ознайомлення читача з поняттями теорії літератури, які сприймаються практично, відповідно до контексту. Він реалізується у процесі аналізу й інтерпретації літературних текстів. Об'єктом уваги читача стає слово, що осмислюється ним як засіб створення словесно-художнього образу, за допомогою якого автор виражає свої почуття, ідеї, ставлення до світу. Реалізація цього принципу передбачає усвідомлення студентами на практичному рівні таких понять, як тема, ідея, жанрові особливості твору, його персонажі, засоби художньої виразності.

Комунікативно-мовленнєвий принцип є визначальним у мовленнєвому розвитку студентів, формуванні досвіду міжособистісного спілкування, комунікації з джерелом інформації. Під час навчання відбувається інтенсивний розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності: смислове усвідомлення тексту при читанні вголос і мовчки; опановування прийомів виразного читання; уміння висловити думку за змістом прочитаного (прослуханого); здатність уважно слухати й розуміти співрозмовника, брати участь у діалозі.

Імплементация комунікативно-мовленнєвого принципу передбачає уявну діалогову взаємодію читача з автором, героями твору; застосування технологій кооперативного навчання при створенні спеціальних навчальних ситуацій, як-от: робота в парах, малих групах, колективне обговорення змісту прочитаного, прослуханого, участь у літературній бесіді, рольових літературних іграх тощо. Саме ці методи навчання сприяють формуванню культури спілкування.

Художні тексти добираються за принципами високих естетичних критеріїв, жанрово-тематичної різноманітності, з урахуванням вікової психології, осучаснення змістового матеріалу. Уведені до Програми твори є цікавими й актуальними в контексті сьогодення, близькі та зрозумілі сучасній молодій людині, яка живе в новітньому комунікативно-інформаційному просторі.

Програма складається з шести тематичних розділів: «Література 70-90-х років XIX ст.», «Українська література кінця XIX - початку XX ст.», «Українська література 20-30 х років XX ст.», «Українська література за межами України», «Українська література 40-50 х років та II половини XX ст.», «Сучасна «молода» українська література». До того ж особливістю даної Програми є те, що вона орієнтована не тільки на аналіз ідейно-тематичного змісту, а й на визначення літературного напрямку, стильової течії, жанрової характеристики того чи іншого твору.

Українська література вивчається в хронологічній послідовності. Частина навчального матеріалу (вибір додаткового твору для опрацювання за порадою викладача) пов'язана з поглибленим вивченням творчості письменника. Це зумовлено необхідністю у становленні студента як високодуховної особистості, так професійно компетентного спеціаліста.

Мова творів письменників, уведених до Програми, має спонукати студентів до усвідомлення краси й багатства рідного слова, доречного використання мовних можливостей залежно від сфери й мети спілкування, підвищити їхню загальномовну та фахову культуру. Саме тому в Програмі запропоновано й ознайомлення з творчістю

В.Сосюри, П.Загребельного, У. Самчука, мова творів яких відзначається особливою виразністю та стильовою індивідуальністю.

Певна частина навчального часу виділяється для роботи над визначеними викладачем темами (ці години можна використати для більш детального аналізу твору; прочитання тексту не у скороченому, а у повному обсязі; для додаткового прочитання тих чи інших текстів або опрацювання критичних матеріалів; проведення навчальних (літературних) екскурсій, зокрема й перегляду вистав у театрах, а також інших нестандартних форм організації навчального процесу тощо).

Поряд з теорією літератури (ТЛ) за кожною темою Програми визначено предметні та ключові компетенції, наскрізні лінії (НЛ), встановлено міжпредметні зв'язки (МЗ), окреслено мистецький контекст (МК).

Вивчення курсу літератури закінчується темами «Література рідного краю» та «Узагальнення та систематизація вивченого», які дають можливість широкого вибору як викладачу, так і студентів.

У Програмі подано орієнтовний тематичний план з назвами розділів і тем та загальною кількістю годин (викладач має змогу вносити до нього деякі корективи); критерії оцінювання навчальних досягнень; список літератури для студента та викладача.

Відповідно до Держстандарту, вимоги щодо обов'язкових результатів навчання (рубрика «Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності студентів») визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать і **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність у житті навчального закладу, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України.

Програма передбачає таку організацію навчального процесу, коли викладач дає необхідні базові знання, висловлює та ілюструє власні (або загальноприйняті) судження, при цьому заохочує студентів до глибшого пізнання, зацікавлює, корегує, спрямовує вивчення теми; але не вимагає прийняття єдиної (часто усталеної, традиційної) думки, не диктує своє прочитання тексту: викладач **лише спонукає до певних оціночних висновків**, а студент учиться їх робити самостійно, так само як і самостійно мислити, оцінювати, порівнювати, проводити аналогії з сучасним життям, власним досвідом тощо. Загалом така демократична орієнтація Програми спрямована на постійну творчу співпрацю викладача й студента, умовний діалог з автором та героями художнього, дає широкий простір для самостійного сприйняття й осмислення літератури як явища мистецтва.

Форму підсумкового контролю студентів з української літератури обирає навчальний заклад.

Орієнтовний тематичний план

Література 70-90-х років XIX ст.		22
1	Вступ. Літературний процес 70-90-х років XIX ст.	2
2	І.Нечуй-Левицький. Повість «Кайдашева сім'я»	2
3	Панас Мирний (П.Рудченко). Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (скорочено)	4
4	І. Карпенко-Карий (І.Тобілевич). Комедія «Мартин Боруля» (або «Хазяїн»)	4
5	І. Франко. Поезії «Гімн» («Замість пролога»), «Сікстинська мадонна», «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені?..», «Легенда про вічне життя». Поема «Мойсей». Повість «Перехресні стежки»(скорочено) або новела «Сойчине крило»	8
6	Робота над темами, визначеними викладачем	2
Українська література кінця XIX - початку XX ст.		30
7	Літературний процес кінця XIX - початку XX ст.	2
8	М.Коцюбинський. Новела «Intermezzo». Повість «Тіні забутих предків» (повністю або скорочено – за порадою викладача)	6
9	О. Кобилянська. Новела «Impromtu phantasie» (або «Valse melancolique»). Повість «Земля» (скорочено)	4
10	В. Стефаник. Новели «Камінний хрест», «Новина»	2
11	Леся Українка. Поезії «Contra spem spero», «І все-таки до тебе думка лине...», «Стояла я і слухала весну...», «Слово, чому ти не твердая криця...», «Мріє, не зрадь». Драма-феєрія «Лісова пісня»	8
12	М. Вороний. Поезії «Іванові Франкові», «Блакитна Панна», «Інфанта»	2
13	Олександр Олесь (О.Кандиба). Поезії «З журбою радість обнялась...», «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..»	2
14	В.Винниченко. Оповідання «Раб краси» (або «Момент»).	2
15	Робота над темами, визначеними викладачем	2
Українська література 20-30-х років XX ст.		24
16	Літературний процес 20-30-х років XX ст.	2
17	П.Тичина. Поезії «Арфами, арфами...», «О панно Інно...», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Пам'яті тридцяти»	2
18	«Київські неокласики». М.Зеров. Поезії «Київ – традиція», «Класики».	2
19	М.Рильський. Поезії «Молюсь і вірю...», «У теплі дні збирання винограду», «Запахла осінь в'ялим тютюном...», «Слово про рідну матір» (уривки)	2
20	Микола Хвильовий (М.Фітільов). Новела «Я (Романтика)»	2
21	В. Підмогильний. Роман «Місто» (скорочено)	2
22	Богдан-Ігор Антонич. Поезії «Зелена Євангелія», «Різдво», «Коляда»	2
23	Ю. Яновський. Роман «Майстер корабля» або новели «Дитинство», «Шаланда в морі» (або «Подвійне коло»)	2
24	М. Куліш. Комедія «Мина Мазайло»	2
25	Остап Вишня (П. Губенко). Гумореска «Моя автобіографія». Усмішка «Сом» (та інші два твори за порадою викладача із збірки «Мисливські усмішки»)	2
26	Робота над темами, визначеними викладачем	4
Українська література за межами України		12
27	Еміграційна література I половини XX ст. (літературний процес)	2
28	Є. Маланюк. Поезії «Під чужим небом», «Стилет чи стилос?..», «Уривок з поеми» (або «Напис на книзі віршів...»)	2
29	Іван Багряний. Роман «Тигролови» (скорочено)	4

30	У. Самчук «Марія» (оглядово або скорочено - за порадою викладача)	2
31	Робота над темами, визначеними викладачем	2
Українська література 40-50-х років та II половини XX ст.		40
32	Літературний процес 40-50-х років та II половини XX ст.	2
33	В.Сосюра. Поезії «Білі акації будуть цвісти», «Васильки», «Любіть Україну»	2
34	О.Довженко. Кіноповісті «Зачарована Десна», «Україна в огні» (скорочено). «Щоденник»	6
35	В.Симоненко. Поезії «Лебеді материнства», «Задивляюсь у твої зіниці», «Є тисячі доріг...», «Ну скажи, хіба не фантастично...»	2
36	Г. Тютюнник. Новели «Зав'язь», «Три зозулі з поклоном»	2
37	Д. Павличко. Поезії «Два кольори», «Я стужився, мила, за тобою...», «Був день, коли ніхто не плаче...», «Сріблиться дощ...»	2
38	Л. Костенко. Поезії «Страшні слова, коли вони мовчать», «Вже почалось, мабуть, майбутнє» (або «Життя іде і все без коректур»), «Хай буде легко. Дотиком пера...», «Недумано, негадано...». Роман у віршах «Маруся Чурай»	6
39	І.Драч. Поезії «Крила», «Балада про соняшник», «Балада про вузлики»	2
40	О. Гончар. Роман «Собор» (скорочено). Новела «Залізний острів» (або «Модри Камень»)	6
41	В. Стус. Поезії «Мені зоря сіяла нині вранці...» (або «Господи, гніву пречистого...») , «Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...», (або «О земле втрачена, явися...»), «Як добре те, що смерті не боюсь я...»	2
42	П.Загребельний. Роман «Диво» (уривки з розділів)	4
43	Робота над темами, визначеними викладачем	4
Сучасна «молода» українська література		12
44	Літературний процес кінця XX ст. - початку XXI ст.	4
45	Сучасна поезія (за порадою викладача)	2
46	Сучасна проза (за порадою викладача)	2
47	Література рідного краю	2
48	Узагальнення та систематизація вивченого	2
УСЬОГО		140

***Примітка:** За рішенням навчального закладу кількість годин може бути збільшена.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

К-сть годин	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності студентів	Зміст навчального матеріалу
22	Літературний процес 70-90-х років XIX ст.	
2	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> характеризує в цілому суспільно-культурні умови розвитку літератури 70-90-х років XIX ст.; дає загальну характеристику літературного процесу; розуміє зв'язок літератури як мистецтва слова з провідними тенденціями свого часу; розповідає про стилеві течії мистецтва 70-90-х років XIX ст.; називає провідних письменників цього періоду; коментує внесок І.Франка у формування національної свідомості українців; пояснює важливість професійного театру для становлення української культури в цілому.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> установлює причинно-наслідкові зв'язки між окремими явищами літературного процесу; висловлює власну думку щодо розвитку української літератури 70-90-х років XIX ст.; застосовує набуті знання для ідейно-тематичного аналізу раніше прочитаних творів української та зарубіжної літератур; визначає роль і місце української літератури у світовому контексті.</p> <p>НЛ-2,3 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення суспільного призначення національної літератури, її пріоритетної ролі в державотворчому процесі.</i></p>	<p>Вступ. Літературний процес 70-90-х років XIX ст.</p> <p>Українська література в контексті складних умов суспільного розвитку 70-90-х років XIX ст.: історична місія літератури, її особливе значення в житті поневоленої нації; зв'язок художнього осмислення дійсності митцем з провідними тенденціями доби; реалізм, натуралізм, пізній романтизм як провідні стилеві течії даного періоду; поняття про модернізм; ідейно-тематичні особливості поезії, реалістичної прози, драматургії («театр корифеїв» як унікальне явище національної культури); визнання здобутків української літератури на європейському рівні.</p> <p>ТЛ: літературний процес; модернізм.</p> <p>МЗ: розвиток української культури наприкінці XIX ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>)</p> <p>МК: малярські роботи М.Мурашка, О.Пимоненка, І.Рєпіна, І. Труша; музичні твори М.Лисенка, С.Воробкевича, П.Ніщинського; документальні фільми з історії України II половини XIX ст.</p>
2	<p>Предметні компетентності <i>Студент/студентка:</i> розповідає про письменника; називає його основні твори; коментує оцінку І.Франком творчого доробку І.Нечуя-Левицького; визначає жанр твору; коментує проблематику повісті; характеризує образи-персонажі, засоби їх зображення; порівнює образи; пояснює авторську позицію щодо конфлікту твору; виокремлює засоби комічного у творі, пояснює їхню роль для характеристики героїв.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> установлює причинно-наслідкові зв'язки між окремими подіями (епізодами) твору; висловлює власну думку щодо українського менталітету, народної моралі й етикету; застосовує набуті знання для порівняння ідейно-тематичного спрямування раніше прочитаних творів української та зарубіжної літератур; визначає роль і місце творчої спадщини письменника в літературному контексті.</p>	<p>Іван Нечуй-Левицький</p> <p>Загальний огляд життя і творчості письменника («Колосальне всеобіймаюче око України» (І.Франко).</p> <p>Повість «Кайдашева сім'я»</p> <p>«Кайдашева сім'я»: соціально-побутова повість-хроніка; реалізм твору; актуальність проблематики; відображення українського менталітету у творі; традиції народного побуту й моралі; утвердження цінностей національної етики засобами комічного; особливості композиції; оцінка повісті І.Франком.</p> <p>ТЛ: соціально-побутова повість, реалізм (поглиблено); засоби творення комічного (поглиблено); поняття національного і вселюдського.</p> <p>МЗ: розвиток української культури наприкінці XIX ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>)</p>

	<p>НЛ-2,3 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення суспільного призначення національної літератури, основних рис українського менталітету, його значення для самопізнання й успішної реалізації особистості в сучасному суспільстві.</i></p>	<p>МК: А. Куїнджі, «Українська ніч» — улюблена картина І.Нечуя-Левицького; Людвіг ван Бетховен, «Апасіоната» — улюблена мелодія письменника; Ф. Різниченко, картина «Вид на гору Спаса у Стеблеві»; художній фільм «Кайдашева сім'я» за однойменною повістю; вистава «Кайдашева сім'я» у постановці Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка; ілюстрації до повісті А.Базилевича.</p>
4	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> знає в цілому про життя письменника; називає його основні твори; розповідає про історію написання роману; коментує його сюжет; характеризує головні образи, зокрема Чіпки, Максима, Галі, Грицька, Мотрі; пояснює поведінку головного героя та причини його деградації, у тому числі, й особистісними психологічними чинниками; визначає роль головних жіночих образів у творі, розкриває їх.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> порівнює ідейно-тематичне спрямування роману з повістю «Кайдашева сім'я» І.Нечуя-Левицького; знаходить спільне та відмінне в художній манері прозаїків; коментує власне розуміння понять честі, справедливості, людської гідності й можливі способи їхнього ствердження; переконливо й толерантно висловлює власні судження про ці поняття.</p> <p>НЛ-2,3 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення значення правильності життєвого вибору для становлення й ствердження людини в суспільстві, недопустимості зла й насильства.</i></p>	<p>Панас Мирний (П. Рудченко) Загальний огляд життя і творчості письменника. Панас Мирний - автор соціально-психологічного роману. «Перший симфоніст української прози» (О. Гончар) Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Перший український соціально-психологічний роман. Співавторство з І. Біликом. Життєва основа твору. Особливості композиції; широта зображення народного життя. Сюжетна лінія Чіпки Варениченка: від правдошукача до кримінального злочинця. Жіночі образи: утвердження народних поглядів щодо високого духовного потенціалу українського народу. Значення творчості письменника. ТЛ: соціально-психологічний роман. МЗ: соціально-економічне становище в Україні 1870-х років (<i>Історія: Україна і світ</i>); «Кайдашева сім'я» І.Нечуя-Левицького; «Повія» Панаса Мирного; «Воскресіння» Л.Толстого.</p>
4	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> розповідає про історію виникнення «театру корифеїв», його склад, популярність, творчі здобутки; називає драматичні твори та їх авторів; знає основне з життєвого і творчого шляху драматурга; розуміє причини просвітницьких ідейних пріоритетів світогляду письменника; визначає жанр драматичного твору; знає зміст п'єси «Мартин Боруля» (або «Хазяїн»); розповідає про історичну основу твору; характеризує головного героя, посилаючись на текст, інших героїв п'єси; розуміє причини його особистої драми; дає характеристику іншим персонажам; визначає головний конфлікт, проблематику твору з точки зору сучасного читача; розкриває значення творчості І.Карпенка-Карого для розвитку української драматургії.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> визначає проблеми, порушені у творі; розуміє їх актуальність для сучасного життя; висловлює судження про духовні й матеріальні цінності; застосовує набуті знання для порівняльного аналізу</p>	<p>Іван Карпенко-Карий (І. Тобілевич) Загальний огляд життя і творчості письменника у зв'язку з розвитком драматургії в цілому, «театру корифеїв» зокрема. Драматургічне новаторство письменника. Значення творчості І. Карпенка-Карого для становлення українського професійного театру. Комедії «Мартин Боруля», «Хазяїн» «Мартин Боруля»: життєва основа, жанрова специфіка (трагікомедія). Дворянство як міф про краще життя. Підміна особистісних етичних цінностей (чесності, порядності, працелюбства) станомою приналежністю. Актуальність проблематики твору з точки зору сучасного читача. Психологічна переконливість розкриття образу Мартина Борулі. «Хазяїн»: життєва основа, жанрова специфіка (трагікомедія); проблема деградації особистості через «стягання заради стягання»; мета життя «хазяїна»; психологічна переконливість розкриття</p>

	<p>творів української та зарубіжної літератур; розуміє специфіку виражальних засобів театрального мистецтва.</p> <p>НЛ-2 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Виховання відчуття гордості за «театр корифеїв», що відіграв важливу роль у формуванні національної самосвідомості народу. Усвідомлення думки, що життєва позиція кожного важлива для всього суспільства. Усвідомлення можливих негативних наслідків компромісних рішень (компроміс переконань – шлях до зради).</i></p>	<p>образу Терентія Пузиря: характеристика головного героя з точки зору сучасного читача; образи нової української інтелігенції.</p> <p>ТЛ: жанр драматичного твору</p> <p>ТЛ: комедія.</p> <p>МЗ: розвиток театрального мистецтва в Україні наприкінці ХІХ ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>)</p> <p>МК: хорова композиція «Вечорниці» П.Ніщинського; опери «Запорожець за Дунаєм» С.Гулака-Артемовського, «Тарас Бульба» М.Лисенка. Комедія «Міщанин-шляхтич» Ж.-Б. Мольєра. Фільм-вистава «Мартин Боруля» (1953; режисер Г.Юра). Комедія «Сто тисяч» у постановці Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка.</p>
8	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> знає в цілому біографію І. Франка, основні його досягнення в громадсько-політичній, науковій, мистецькій, перекладацькій діяльності; розуміє їх значення; висловлює власне ставлення до І.Франка як багатогранної особистості.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> висловлює судження про проблему вибору людини у вирішальній ситуації, потребу вчитися впродовж життя для формування себе як багатогранної особистості.</p> <p>НЛ-1,2,4</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення <i>Формування на прикладі життя І.Франка ціннісного переконання про можливість досягнення особистістю загальнолюдських духовних вершин.</i></p>	<p>Іван Франко І.Франко як видатний письменник-модерніст, перекладач, публіцист, учений, громадський діяч. Багатогранність діяльності, її вплив на культурний і політичний розвиток України. Лірика збірок «З вершин і низин» (цикл «Україна») та «Зів'яле листя»: загальне уявлення про ідейно-тематичне спрямування та композицію збірок. Значення творчості для розвитку української літератури, пробудження національної свідомості.</p>
	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> знає ідейно-тематичне спрямування збірок «З вершин і низин» та «Зів'яле листя»; коментує почуттєвий підтекст визначених віршів; розуміє ідейно-тематичний зміст поезій; характеризує образ ліричного героя; аналізує поетику текстів; тематичне спрямування збірки «Зів'яле листя»; виразно й усвідомлено читає твори, аналізує їх; визначає й коментує засоби художнього вираження; знає і пояснює відмінність між громадянською та інтимною лірикою; висловлює власну думку про актуальність поезії І. Франка в сучасному контексті.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> розрізняє засоби художнього вираження в поезіях; пояснює роль уживання художніх засобів; дискутує з приводу порушених у віршах проблем; толерантно відстоює власну позицію; порівнює специфіку виражальних засобів у поезії й музиці в розкритті інтимних мотивів; аналізує сучасні інтерпретації інтимної лірики І. Франка в музичних композиціях.</p> <p>НЛ-1,2 Емоційно-ціннісне ставлення</p>	<p>Іван Франко. Поезії «Гімн» («Замість пролога»), «Сікстинська мадонна», «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являється мені?..», «Легенда про вічне життя». «Гімн» («Замість пролога»): один з кращих зразків патріотичної лірики в українській літературі; Франкова концепція поступу людства; образ вічного революціонера як утілення могутності, нездоланності народу, його одвічних прагнень до свободи та справедливості. «Сікстинська мадонна»: оригінальність жанру (сонет); вплив творчості майстрів епохи Відродження; визначення пріоритетності краси; віра поета в перемогу краси, яка є невіддільною від добра; утілення в образі жінки краси мистецтва, творчого натхнення. «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являється мені?..»: шедеври світової інтимної лірики; загальнолюдські та національні мотиви; певна</p>

	<p><i>Усвідомлення позитивного впливу поезії на особистісне становлення молоді людини. Формування переконання, що за будь-яких обставин необхідно бути вірним народу, його духовним цінностями.</i></p> <p>НЛ-1,2</p> <p><u>Предметні компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> знає в цілому ідейне спрямування філософської поезії І. Франка; пояснює провідні мотиви «Легенди про вічне життя»; розуміє значення лексеми «легенда»; аналізує текст; визначає проблеми й підтекст твору; пояснює алюзію щодо Олександра Македонського; висловлює власну думку про те, у чому сенс щастя людини.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> висловлює міркування про вчинки й характер героїв, наскільки праведними й чистими є їхні помисли під час передаровування; аналізує та інтерпретує твір в аспекті загальнолюдських цінностей.</p> <p>НЛ-1,2, 3,4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення відповідального ставлення до життя. Осмислення негативної ролі лицемірства в житті сучасної людини.</i></p> <p><u>Предметні компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> знає місце поеми «Мойсей» у творчому доробку І. Франка; пояснює поняття «філософська поезія», «терцини», «гімн», «сонет»; розуміє специфіку сюжетних ліній; коментує найнапруженіші моменти поеми; характеризує алегоричність образу Мойсея; аналізує засоби художнього увиразнення в тексті.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> висловлює власну позицію щодо ролі провідника нації в долі народу та міркує про майбутнє; пояснює біблійну основу сюжету, актуальність проблематики для епохи національно-визвольних рухів; розкриває алегоричність притч про дерева та Оріона.</p> <p>НЛ-1,2 Вивчає напам'ять: «Гімн», «Чого являєшся мені?...», уривок з поеми «Мойсей».</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення ролі кожного в історичному процесі, здатності брати на себе відповідальність за Батьківщину в її складні періоди. Усвідомлення відповідальності провідників нації за долю народу.</i></p>	<p>автобіографічність; широка емоційна гама почуттів ліричного героя; ствердження невмирущості кохання.</p> <p>«Легенда про вічне життя»: філософська поезія-роздум про сенс буття людини, драматизм людських взаємин, драматизм кохання; змістовий зв'язок з поезіями збірки «Зів'яле листя».</p> <p>Поема «Мойсей»: один із вершинних творів І. Франка - заповіт українському народові на шляху державотворення; жанрова специфіка (філософська поема); проблематика твору: історичний шлях нації, визначна особистість як її провідник, пробудження національної свідомості, усвідомлення важливості історичної пам'яті; пролог до поеми – зразок високодуховної громадянської лірики; асоціативність образів Мойсея та Івана Франка.</p> <p>ТЛ: філософська поезія, терцини, гімн, сонет.</p> <p>МЗ: Україна наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>).</p> <p>МК: скульптура «Мойсей» Мікеланджело; опери «Мойсей» та «Назон» А. Тенберга, «Мойсей» (за І. Франком) М. Скорика; повість «Авірон» Г. Хоткевича; музика М. Лисенка, С. Людкевича, Б. Лятошинського, А. Кос-Анатольського та ін. до творів І. Франка. Переклади І. Франком творів давньогрецьких поетів, а також Дж. Мільтона, Д. Байрона, Й. Гете, цикли любовної лірики Овідія, Катулла, Данте, Ф. Петрарки, А. Міцкевича; гімн «Вічний революціонер» (1899) М. Лисенка.</p>
--	---	--

	<p><u>Предметні компетентності</u> Студент / студентка: знає в цілому про І. Франка як прозаїка; пояснює композицію та сюжет повісті «Перехресні стежки» або новели «Сойчине крило»; розуміє морально-етичні проблеми, порушені у творі; характеризує його модерністську специфіку; аналізує засоби художнього увиразнення; висловлює власну думку про актуальність творчості І. Франка для ХХІ ст.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Студент / студентка: пояснює важливий моральний вибір, який зробили герої власними учинками; висловлює судження про шляхи становлення високодуховної особистості, пріоритетності загальних інтересів; швидко й ефективно шукає інформацію, використовуючи різні джерела.</p> <p>НЛ-1,2 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення того, що українці - нація, що «вгору йде», відкидаючи занепад у будь-якій формі. Формування віри в можливості людини, переконання, що поступ здійснюється не шляхом насилля, а розвитком духовності особистості. Розуміння того, що кохання - найвеличніше із людських почуттів, необхідності його берегти і цінувати.</i> <i>Усвідомлення неминучості перемоги добра над злом. Шанобливе ставлення до творчого спадку І. Франка, усвідомлення його внеску у світову та національну культуру.</i></p>	<p>Іван Франко. Повість «Перехресні стежки» (або новела «Сойчине крило»)</p> <p>Проза І. Франка (ідеї, проблеми). Художні шукання прозаїка. Франко й український модернізм.</p> <p>Повість «Перехресні стежки»: соціально-психологічний твір про пошуки українською інтелігенцією шляхів національного, соціального та духовного визволення народу; образ Євгена Рафаловича як нового типу українського інтелігента; заперечення насильства, лицемірства як можливості змінити світ на краще; символічність назви твору у зв'язку з порушеними соціальними та моральними проблемами; асоціативність образів Євгена Рафаловича та Івана Франка.</p> <p>Новела «Сойчине крило»: жіноча доля в новітній інтерпретації; образ героя-адресата – уособлення боротьби між «естетикою» і «живим чоловіком»; гуманістичне спрямування новели.</p> <p>ТЛ: поняття про модернізм.</p> <p>МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>); мовні особливості творів (<i>українська мова</i>).</p> <p>МК: фільм «Великі українці. Іван Франко» (2008; режисер Софія Чемерис); художній фільм «Пастка» (режисер О. Бійма, 1996).</p>
30	Українська література кінця ХІХ-початку ХХ ст.	
2	<p><u>Предметні компетентності</u> Студент / студентка: характеризує в цілому суспільно-культурні умови розвитку літератури кінця ХІХ - початку ХХ ст.; дає загальну характеристику літературного процесу; розуміє зв'язок літератури як мистецтва слова з провідними тенденціями свого часу; розповідає про стильові течії мистецтва кінця ХІХ - початку ХХ ст.; коментує ознаки модернізму в порівнянні з реалізмом; називає провідних письменників цього періоду; пояснює причини посилення зв'язку з культурою Європи.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Студент / студентка: установлює причинно-наслідкові зв'язки між окремими явищами літературного процесу; висловлює власну думку щодо розвитку української літератури кінця ХІХ - початку ХХ ст. ; застосовує набуті знання для ідейно-тематичного аналізу раніше прочитаних творів української та зарубіжної літератур; визначає роль і місце української літератури в європейському контексті.</p> <p>НЛ-2,3 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення суспільного призначення національної літератури, її пріоритетної ролі в державотворчому процесі.</i></p>	<p>Літературний процес кінця ХІХ - початку ХХ ст. - явище загальноєвропейського типу, що відобразило процес змін художнього мислення, методів, стилів. Особистісні чинники у світогляді людини на рубежі століть, зумовлені інтенсивним розгортанням визвольного руху, активізацією націєтворчого процесу. Відображення в літературі пафосу визвольної боротьби народу, її політичних форм, зростання соціальної й національної свідомості людини. Посилення зв'язку з культурою Європи. Становлення модернізму як художньої системи, принципово відмінної від класичного реалізму. Основні риси українського прозового модернізму, «нова школа» у прозі (О.Кобилянська, М.Коцюбинський, В.Стефаник, В.Винниченко). Художній психологізм у дослідженні внутрішнього світу окремої особистості. Жанрова різноманітність літератури.</p> <p>ТЛ: «нова школа» в прозі.</p> <p>МЗ: розвиток української культури кінця ХІХ - поч. ХХ ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>).</p>

		<p>МК: малярські роботи С.Васильківського, О.Пимоненка, А.Монастирського; музичні твори С.Людкевича, К.Стеценка, М.Леонтовича, Кошиця; документальні фільми з історії України кінця XIX - початку XX ст.</p>
6	<p><u>Предметні компетентності</u> Студент / студентка: має загальне уявлення про літературний процес в цілому, модерністські тенденції зокрема в українській літературі кінця XIX - початку XX ст.; знає основні події життєвого і творчого шляху письменника; уміє розпізнавати й аналізувати новелістичний твір; визначає проблематику «Intermezzo»; пояснює глибокий психологізм новели, особливості її композиції; аналізує імпресіоністичну поетику (роль пейзажу, звукових, дотикових та слухових образів); пояснює символічні образи, ускладнені метафори; розкриває образотворчі засоби (внутрішній монолог, прийом контрасту); знає зміст повісті «Тіні забутих предків»; коментує символи твору; аналізує образи Марічки та Івана, розкриває пантеїзм світобачення героїв, виражений через побут, звичаї, обряди, почуття, мораль; пояснює протиставлення реалій життя внутрішньому світові душевно багатих натур; характеризує мовний колорит повісті.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Студент / студентка: уміє знаходити й систематизувати інформацію з різних джерел для виконання навчальних завдань; ставиться толерантно до інших культур; береже природу й шанує людей, відчуває відповідальність за майбутнє свого народу; уміє пов'язувати події художнього твору з реальним життям і робити висновки; аналізує культуру рідного краю у контексті культурних особливостей різних регіонів України; порівнює особливості імпресіонізму в художній літературі та образотворчому мистецтві. НЛ-1, 2, 3 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення гуманізму як основи світоглядних переконань розвиненої особистості, оптимізму і життєствердження як важливих духовних цінностей буття. Усвідомлення краси природи, її благотворного впливу на людину.</i></p>	<p>Михайло Коцюбинський Загальний огляд життя і творчості письменника; гуманізм світогляду. Еволюція художньої свідомості: від просвітницьких орієнтацій і реалізму до модернізму. Значення стильового новаторства М. Коцюбинського для української літератури.</p> <p>Новела «Intermezzo», повість «Тіні забутих предків» «Intermezzo»: психологічна новела з жанровими ознаками «поezії у прозі»; автобіографічна основа; проблема відновлення душевної рівноваги як умови повноцінного життя, творчого процесу; психологічно переконливе розкриття внутрішнього стану людини з витонченою душевною організацією; символічність образів та дій; художні особливості імпресіонізму.</p> <p>МК: творчість художників-імпресіоністів П. Сезанна, К. Моне, К. Піссаро, О. Ренуара, М. Бурачека («Овини»); «Портрет Михайла Коцюбинського» М. Жука.</p> <p>«Тіні забутих предків»: багатство духовного світу рідного народу як головна ідея твору; трагічна доля Івана й Марічки через невідповідність між високим призначенням людини й умовами її будення; необхідність гармонійного поєднання світу людини зі світом природи; звичаї та традиції українського народу як відображення його менталітету; утілення в образах Івана та Марічки романтичної ідеї незнищенності кохання.</p> <p>ТЛ: психологічна новела, «поezія в прозі», імпресіонізм.</p> <p>МЗ: особливості мови персонажів (<i>українська мова</i>); навички ІТ (<i>інформатика</i>); ірландський письменник Дж. Джойс і література «потому свідомості» (<i>зарубіжна література</i>).</p> <p>МК: фільм «Тіні забутих предків» (1964; режисер С. Параджанов); картина «Трембітарі» І. Труша. Ілюстрації Г.</p>

		Якутовича до твору «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра; музика М. Скорика до фільму «Тіні забутих предків».
4	<p><u>Предметні компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> знає основні творчі здобутки О.Кобилянської; дає загальну характеристику творчості письменниці; аналізує новели, зосереджуючи увагу на створенні образів нових жінок-інтелектуалок; характеризує образи в їхньому порівнянні.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> логічно висловлює думки; дає оцінку героїням, використовуючи навички критичного мислення; виявляє лідерські якості за аналогією до героїнь художніх творів; бере на себе відповідальність за прийняття рішення; уміє визначати ситуації, за яких людина потребує підтримки; володіє засобами їх надання; на прикладі головних героїв твору шукає оптимальні шляхи вирішення життєвих проблем; висловлює власні судження про творчість Ф. Шопена; порівнює власні враження із впливом його музики на героїв. НЛ - 2, 3, 4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення рівності жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя як необхідна умова розв'язання актуальних політичних, соціально-культурних та психологічних проблем.</i></p> <p><u>Предметні компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> знає зміст повісті «Земля»; уміє визначати та розкривати основні проблеми твору; розуміє значення епіграфа для розкриття проблематики повісті; дає характеристику образів у їхньому порівнянні (Михайло, Сава, Марійка, Івоніка, Анна, Рахіра); пояснює особливості національного менталітету героїв повісті.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> логічно висловлює думки; дає оцінку героям, використовуючи навички критичного мислення; виявляє вміння аналізувати вчинки героїв з точки зору сучасного читача; уміє визначати ситуації, за яких людина потребує підтримки або критики; на прикладі головних героїв твору шукає оптимальні шляхи вирішення життєвих проблем; висловлює власні судження про важливість родинних моральних цінностей. НЛ - 2, 3, 4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення того, що злочин - хибний шлях до щастя; засудження злочину як протиправної дії, що призводить до духовної деградації особистості.</i></p>	<p>Ольга Кобилянська Загальний огляд життя і творчості письменниці. Формування світогляду письменниці під впливом європейської культури, українського феміністичного руху. Новела «Impromptu phantasie» (або «Valse melancholique»). Повість «Земля» «Impromptu phantasie» (або «Valse melancholique»): жанрові особливості; краса вільної душі, аристократизм духу, становлення особистості, цілеспрямованої й цілісної натури як провідні мотиви новел; автобіографічність «Impromptu phantasie» («Фантазія-експромт»); образи нових жінок-інтелектуалок: талановитої піаністки Софії, аристократичної Марти, пристрасної і вольової художниці Ганнусі «Valse melancholique» («Меланхолійний вальс»); роль образу мелодії вальсу у відтворенні внутрішнього світу героїнь. Глибокий психологізм твору як новаторство О. Кобилянської. МЗ: феміністичний рух наприкінці ХІХ ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>), особливості мовлення персонажів (<i>українська мова</i>). МК: «Музика» О. Новаківського; фортепіанні твори Ф. Шопена. «Земля»: психологічне трактування вічних загальнолюдських проблем на українському матеріалі; проблема духовної деградації особистості через відступництво від традицій народної моралі, проблема злочину та покарання, відповідальності кожного за власне й чуже життя; трагічна історія родини Федорчуків - новітня інтерпретація християнського мотиву братовбивства; глибокий психологізм твору як новаторство О. Кобилянської. МК: Ф. Достоєвський «Злочин і кара»; гравюри С. Адамовича до повісті «Земля». ТЛ: символізм як течія неоромантизму; психологічна характеристика літературного героя.</p>
2	<p><u>Предметні компетентності</u> <i>Студент / студентка:</i> знає основні віхи життєвого і творчого шляху письменника; коментує особливості стилю В. Стефаніка; знає зміст новели «Камінний хрест» та «Новина» як модерністського твору; пояснює сюжетно-композиційні особливості, емоційно напружений драматизм ситуацій; характеризує образи Івана Дідуха та Грици Летючого; розкриває історичну основу новел; пояснює багатозначність</p>	<p>Василь Стефанік Загальний огляд життя і творчості письменника. Новаторство майстра психологічної новели. Новели «Камінний хрест», «Новина» «Камінний хрест»: психологічне розкриття теми драматизму життя галицького селянства у зв'язку з вимушеною еміграцією; сюжетно-композиційні особливості (трагічна подія</p>

	<p>символіки.</p> <p>Ключові компетентності Студент / студентка: установлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями в житті героїв творів; аналізує життєві ситуації з певної позиції народної моралі. НЛ-2,3,4 Емоційно-ціннісне ставлення Усвідомлення нерозривної єдності людини з рідною землею. Виховання співчуття до знедолених, співпереживання у зв'язку з драматичними життєвими ситуаціями.</p>	<p>- композиційний центр новели); емоційна загостреність; символічність образів; камінний хрест та танок Івана як уособлення долі людини; ідея нерозривної єдності Івана Дідуха з рідною землею. «Новина»: життєва основа твору; трагічна доля галицького селянства, доведеного до зубожіння й кинутого напризволяще; конфлікт батьківської любові та моральних цінностей з реаліями життя за умов голоду та злиднів; проблема морального вибору особистості; художня деталізація як спосіб зображення найменших порухів людської душі; особливості композиції. ТЛ: експресіонізм. МЗ: еміграція українців за кордон наприкінці ХІХ – поч. ХХ ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>); особливості покутського діалекту (<i>українська мова</i>). МК: поетичний цикл «До Бразилії» І. Франка; експресіоністські полотна «Крик» Е. Мунка; «Портрет Василя Стефаника» М. Жука; сонати, симфонії Людвіга ван Бетховена; екранізація новели «Камінний хрест» (режисер Л. Осика, 1968).</p>
8	<p>Предметні компетентності Студент / студентка: знає основні факти життя і творчості письменниці; розуміє значення її творчості в європейському духовному контексті; коментує внесок Лесі Українки до національної культурної спадщини; розкриває ідейно-тематичне спрямування визначених віршів; характеризує їх композиційні особливості, образи-символи, алегоричні образи; визначає основні проблеми, порушені в «Лісовій пісні»; розкриває фольклорну основу; характеризує образи; порівнює образи Мавки й Килини; уміє показати на прикладах з тексту духовну бідність Килини й матері Лукаша, їхню меркантильність, байдужість до краси, природи, мистецтва; аналізує причини духовного падіння Лукаша; розкриває красу глибокого почуття, непривабливість лицемірства й користоловства; висловлює власні судження про життя і творчість Лесі Українки. Вивчає напам'ять: «<i>Contra spem spero!</i>».</p> <p>Ключові компетентності Студент / студентка: уміє знаходити та систематизувати інформацію з різних джерел для виконання навчальних завдань; усвідомлює значення етичних норм в особистому та суспільному житті; прагне їх дотримуватися; уміє пов'язувати події художнього твору з реальним життям і робити висновки; логічно висловлює власні думки; дає оцінку героям, використовуючи навички критичного мислення; критично оцінює результати людської діяльності. НЛ-1,2,3,4 Емоційно-ціннісне ставлення Виховання поваги до життя-подвигу славетної письменниці. Переконання, що за будь-яких обставин потрібно зберігати стоїцизм духу. Усвідомлення</p>	<p>Леся Українка (Лариса Косач) Життєвий і творчий шлях; роль родини, культурного оточення й самоосвіти у формуванні світобачення письменниці; збірка поезій «На крилах пісень», її висока оцінка І. Франком; неоромантизм як основа естетичної позиції Лесі Українки; творення образів нового типу - особистостей непохитної волі, високих почуттів, великої гордості, талановитих і мужніх. Поезії «Contra spem spero», «І все-таки до тебе думка лине...», «Стояла я і слухала весну...», «Слово, чому ти не твердая криця...», «Мріє, не зрадь» «Contra spem spero!»: світоглядна декларація сильної, вольової особистості; символічність романтичних образів, образотворчі прийоми контрасту та градації; автобіографічні мотиви. «І все-таки до тебе думка лине...»: відтворення картин рідного краю, ностальгія за ним; болючі роздуми про нещасливу долю Батьківщини; готовність ціною життя здобути свободу для України. «Стояла я і слухала весну...»: пейзажна лірика; віра в перемогу світла над темрявою, життя — над смертю; весна як пора відродження, оновлення, надії. «Слово, чому ти не твердая криця...»: звернення до слова як до могутньої зброї в руках людини; призначення поета й поезії; мужність ліричної героїні; автобіографічні мотиви. «Мріє, не зрадь»: уславлення подвигу борців за волю; оптимістичне звучання</p>

	<p>духовної цінності неоромантичного світогляду. Розуміння того, що поезія – могутній засіб впливу на духовність, інтелект людини. Розвиток естетичного смаку. Розуміння того, що кохання – це особливе почуття, яке стимулює духовне піднесення, збагачення, розквіт людини. Уміння бачити переваги високої духовності над примітивним буденням.</p>	<p>твору; переконаність у тому, що народ - творець усіх цінностей і багатств; відданість мріям, наполегливе прагнення до мети.</p> <p>«Лісова пісня»: фольклорно-міфологічна основа твору; основний конфлікт підпорядкований головній ідеї - боротьбі за гармонійне вільне життя, за високу мрію, за вірність і красу, проти обмеженості й бездуховності; витончене поєднання фантастики з реальністю; жанрова специфіка; образ Мавки як уособлення духовної краси; поєднання високої духовності й буденного прагматизму в образі Лукаша; неоромантичне ствердження духовної сутності людини, її творчих можливостей; краса світу природи; високохудожність мови.</p> <p>ТЛ: неоромантизм, драма-феєрія.</p> <p>МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>); особливості мовлення персонажів (<i>українська мова</i>).</p> <p>МК: повість «Тіні забутих предків» М.Коцюбинського; музика П. Чайковського, Ф. Шопена, Т. Шумана, Л. Бетховена (улюблені композитори Лесі Українки); ілюстрації до «Лісової пісні» С. Караффи-Корбут; фільми «Лісова пісня. Мавка» (режисер Ю. Ілленко, 1981), «Іду до тебе» (режисер М. Машенко, 1971).</p>
2	<p>Предметні компетентності Студент / студентка: знає основне про творчу біографію М. Вороного, маніфест символістів (у цілому); розуміє значення символу в поезіях; характеризує специфіку символістської дійсності; аналізує основні мотиви у віршах М. Вороного; висловлює власну думку про природу й мистецтво; визначає жанр твору, ключові риси символістської поезики; пояснює смислову й настроєву значущість зорових, кольорових, дотикових образів.</p> <p>Ключові компетентності Студент / студентка: знаходить потрібну інформацію; творчо використовує довідкові матеріали, словники для поглиблення знань про символізм у літературі й мистецтві; сприймає і розуміє семантику образного слова, його роль у розвитку естетичного смаку сучасної особистості.</p> <p>НЛ-1,2 Вивчає напам'ять: «Блакитна Панна». Емоційно-ціннісне ставлення <i>Поцінування краси поетичного слова, його здатності об'єднувати людей роздумами над вічними проблемами життя.</i></p>	<p>Микола Вороний Загальний огляд творчості письменника. М. Вороний – ідеолог модернізації української літератури. Естетична програма митця, орієнтована на модерністські течії в цілому, символізм зокрема.</p> <p>Поезії «Іванові Франкові», «Блакитна Панна», «Інфанта»</p> <p>«Іванові Франкові»: вірш – поетична відповідь на «Посвяту» І. Франка до поеми «Лісова ідилія»; епіграф із Ш. Бодлера: «Предметом поезії є вона сама, а не дійсність»; думки й переконання поета з приводу творення справжньої літератури; звернення до вільної поезії — це «не дурниці», це «найкращий скарб душі»; ніщо поетові не чуже, бо він іде «за віком», залишаючись при цьому цільною, гармонійною особистістю.</p> <p>«Блакитна Панна»: зразок пейзажної лірики; поєднання традиційних (у фольклорі та в літературі) засобів виразності з інтелектуально-мистецьким естетичним забарвленням твору; весна як втілення молодості, натхнення, життєвого оптимізму; возвеличення краси природи та єдності її з мистецтвом.</p>

		<p>«Інфанта»: зразок інтимної лірики; враження від споглядання старовинної картини; роль авторських неологізмів, створених поетичною уявою, поетичних символів; жіноча краса, вічна й негліжна, описана з чуттям «побожної хвали».</p> <p>ТЛ: символізм.</p> <p>МЗ: розвиток культури, мистецтва наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>); навички ІТ (<i>інформатика</i>).</p> <p>МК: вплив французького й російського символізмів на творчість М. Вороного. «Портрет Миколи Вороного» М. Жука. музичний цикл «Соната весни» М. Чюрльоніса.</p>
2	<p><u>Предметні компетентності</u> Студент / студентка: знає в цілому творчу біографію Олександра Олеся; розуміє природу символів у його творчості; аналізує основні мотиви творчості; розмірковує про плинність життя, необхідність цінувати кожний його момент; висловлює власну думку про природу людини, її внутрішні боріння; визначає жанр твору, ключові ознаки символістської поетики.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Студент / студентка: усвідомлює важливість гармонійного розвитку особистості для самореалізації; дискутує з проблеми збереження мови; презентує власні ідеї щодо розв’язання питань, порушених у творах</p> <p>НЛ-1,2,4 Вивчає напам’ять: «Чари ночі». <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Розуміння того, що свобода й незалежність особистості є обов’язковою умовою творчості митця. Усвідомлення того, що любов до рідного краю – джерело творчої наснаги. Усвідомлення мрії як прагнення людини жити краще, спонуки до активної діяльності.</i></p>	<p>Олександр Олесь (О.Кандиба) Загальний огляд творчості письменника. Неоромантичні, символістські тенденції у творчості.</p> <p>Поезії «Чари ночі», «З журбою радість обнялась...», «О слово рідне! Орле скутий!..»</p> <p>«Чари ночі»: перлина інтимної лірики української поезії; піднесений, мажорний настрій ліричного героя, який перебуває під впливом почуття кохання та краси весняної ночі; персоніфікований образ природи; вітаїстичні мотиви; утвердження юності як найважливішого етапу в житті людини; заклик насолоджуватися життям перед обличчям тлінності; символічні образи; популярність поезії.</p> <p>«З журбою радість обнялась»: поетичне кредо автора; настроєва тональність вірша, його почуттєва контрастність; значення символістських прийомів; переплетіння реального з містичним, надчасовим, що створює багатозначний образ художнього світу; пісенність поезії.</p> <p>«О слово рідне! Орле скутий!..»: уславлення рідного слова, возвеличення народу, що зберіг свою мову; продовження традицій Тараса Шевченка та Лесі Українки; слово - духовна зброя народу; символіка: скутий орел (символ великої сили й свободи, яка неприродно скута), сонце (символ нового життя), судні дощі (символ покари за гріх безпам’ятства); меч (символ сили слова).</p> <p>ТЛ: символічний образ, романс.</p> <p>МЗ: символізм у зарубіжній літературі</p>

		(зарубіжна література). МК: пісні на слова Олександра Олеся у виконанні М. Бурлаки, О. Короля, гурту «Кому вниз»; ілюстрації В. Чебаника до збірки «Чари ночі».
2	<p><u>Предметні компетентності</u> <i>Студент/студентка:</i> знає творчу біографію письменника; розуміє його внесок у процес державотворення, виховання національної свідомості українців у 1920-ті роки ХХ ст.; називає найвідоміші твори автора; коментує їх ідейне спрямування; знає ідейно-тематичний зміст визначених оповідань; пояснює причини життєвої трагедії Василя («Раб краси»); висловлює власну думку про передумови щастя («Момент»); визначає жанр твору, основні риси індивідуального стилю письменника; пояснює смислову й настроєву значущість образів в оповіданнях.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Студент/студентка:</i> розуміє специфіку жанрової форми твору; уміє знаходити необхідну інформацію; творчо використовує довідкові матеріали, словники для поглиблення знань із певної теми; сприймає і розуміє естетику образного слова, його значення для розвитку естетичного смаку.</p> <p>НЛ-2,3 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Відстоювання гуманістичних цінностей; усвідомлення переваг гуманізму над іншими ідеологіями.</i></p>	<p>Володимир Винниченко Загальний огляд творчості, громадської та політичної діяльності; перший український науково-фантастичний роман «Сонячна машина», його популярність у 20-ті роки ХХ ст.; успіх п'єс В.Винниченка на світовій сцені.</p> <p>Оповідання «Раб краси» (або новела «Момент») «Раб краси»: наскрізний образ музики у творі; сопілка як символ глибоко трагічного й водночас високодуховного внутрішнього світу людини; проблема нездатності особистості реалізувати свої можливості в недосконалому світі; образ Василя як образ «протестанта» проти жорстокої дійсності. «Момент»: поєднання в новелі реалістичного змалювання дійсності та філософського підтексту (плинність життя, щастя людини, мить – частинка вічності тощо); образ панни – утілення ідеї вічної жіночності, краси; оспівування почуття кохання; усвідомлення скороминущості щастя. ТЛ: імпресіонізм, новела.</p> <p>МЗ: національно-визвольний рух початку 20-х років ХХ ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>).</p> <p>МК: західноєвропейський модернізм. Малювальні роботи В.Винниченка, К.Моне, О.Мурашка, М.Глушенка. Екранізація творів В.Винниченка («Чорна Пантера і Білий Ведмідь», режисер О.Бійма, 1990; «Записки кирпатого Мефістофеля», режисер О.Ляшенко, 1994»).</p>
24	Українська література 20-30-х років ХХ ст.	
2	<p><u>Предметні компетентності:</u> <i>Студент/студентка:</i> знає про історичні та суспільні умови розвитку літератури в ХХ ст., основні напрями, стильове розмаїття мистецтва 20-30-х років; називає імена і твори письменників ХХ ст., що вивчалися раніше; називає основні літературні угруповання 20-30-х років; знає і розповідає про літературну дискусію, масові репресії письменників, втручання влади в мистецький процес; пояснює поняття «українського відродження» та «розстріляного відродження».</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Студент/студентка:</i> аргументовано висловлює власну думку щодо суспільно-історичних умов розвитку української</p>	<p>Літературний процес 20-30-х років ХХ ст. Українська література 20-30- х років ХХ ст. як новий етап в історії національної культури; суспільно-історичні умови розвитку; основні стильові напрями (модернізм, соцреалізм, постмодернізм); митець і можливість свободи творчості; стильове розмаїття мистецтва 20-30-х років; потужне поетичне самовираження, емоційне переживання пореволюційної епохи, її духовних катаклізмів; поняття про «українське відродження»; літературні угруповання;</p>

	<p>літератури ХХ ст.; визначає роль і місце української культури у світовому контексті.</p> <p>НЛ-2 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Розвиток допитливості, вміння шукати необхідну інформацію. Відстоювання гуманістичних цінностей; усвідомлення переваг гуманізму над іншими ідеологіями.</i></p>	<p>літературна дискусія 1925 – 1928 р.р.; «розстріляне відродження» - мистецьке покоління в Україні, яке дало високохудожні твори в галузі літератури, живопису, музики, театру, але було знищене тоталітарним сталінським режимом; уніфікація в літературі.</p> <p>ТЛ: «розстріляне відродження».</p> <p>МЗ: Україна пореволюційна, складне економічне становище; розвиток культури, мистецтва (<i>Історія: Україна і світ</i>).</p> <p>МК: український живопис, зарубіжна література 1910-1930 рр.; документальний фільм «Червоний ренесанс» (2005; режисер В.Шкурін, О.Фролов).</p>
2	<p>Предметні компетентності: Студент/студентка: розповідає про трагізм творчої долі П.Тичини; називає його ранні збірки; характеризує основні мотиви і стильові тенденції ранньої творчості; аналізує поезії; коментує ознаки індивідуального стилю; дає власну оцінку творчості П.Тичини; зіставляє специфіку розкриття творчості митця в різних видах мистецтва; розмірковує про символізм, експресіонізм, імпресіонізм як спосіб відображення дійсності в поезії П.Тичини.</p> <p>Ключові компетентності Студент/студентка: шукає інформацію, використовуючи різні джерела; усвідомлює важливість гармонійного розвитку особистості для самореалізації;</p> <p>НЛ-2,3 Вивчає напам'ять: «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...».</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення <i>Розвиток естетичного смаку, образного бачення. Осмислення необхідності внутрішньої свободи митця .</i></p>	<p>Павло Тичина Трагізм творчої долі. Звернення до «вічних» тем, мотивів, особливості віршування; поєднання тенденцій символізму, неоромантизму, експресіонізму, імпресіонізму; феномен «кларнетизму» (збірка «Соняшні кларнети»).</p> <p>Поезії «Арфами, арфами...», «О панно Інно...», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Пам'яті тридцяти» «Арфами, арфами...»: гімн весні, молодості, вірі в щастя; прекрасний персоніфікований образ дівчини-весни; пророче відчуття наближення нової епохи; авторські неологізми в творі. «О панно Інно...»: нестерпна туга за втраченим коханням, поєднана зі світлим спогадом про нього («спогад про двох сестер»); психологічна напруженість і хвилювання ліричного героя; автобіографічний мотив поезії. «Ви знаєте, як липа шелестить...»: почуття кохання крізь призму кольорів і порухів природи; глибинне злиття ліричного героя з природою; майстерність троп та словесно-музичних асоціацій.</p> <p>«Пам'яті тридцяти»: історична основа поезії; самопожертва молодих патріотів заради України; утвердження ідеї патріотизму й гуманізму, засудження жорстокості, терору, класової ненависті; символічність образів. ТЛ: вітаїзм, експресіонізм (повторення), кларнетизм. МЗ: експресіоністські твори в зарубіжній літературі (<i>зарубіжна література</i>). МК: творчість художників М.Жука, А.Петрицького, В. і Ф.Кричевських; художнє панно «Біле і чорне» М.Жука; музика Б.Фільца, М.Вериківського, П.Синиці, Г.Ляшенка та ін. на слова</p>

		<p>П.Тичини; малярські роботи П.Тичини; фільми «Кларнети ніжності», «Духовні співи Павла Тичини», «Павло Тичина. Я кличу тебе» (із циклу документальних фільмів «Гра долі») (2006; режисер Василь Вітер).</p>
2	<p><u>Предметні компетентності:</u> <u>Студент/студентка:</u> дає оцінку творчості «київських неокласиків» у цілому, М.Зерова зокрема; розуміє місце й значення творчості «київських неокласиків»; коментує роль М.Зерова як лідера неокласиків; розповідає про трагізм творчої долі М.Зерова; називає його збірки; характеризує основні мотиви і стильові тенденції творчості; аналізує поезії; коментує ознаки індивідуального стилю поета; <u>Ключові компетентності:</u> <u>Студент/студентка:</u> зіставляє специфіку розкриття творчості митця в різних видах мистецтва; шукає інформацію, використовуючи різні джерела. НЛ-2,3 Вивчає напам'ять: «Київ – традиція». <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Розвиток естетичного смаку, образного бачення. Осмислення зв'язку української літератури з кращими здобутками світової культури. Розуміння того, що свобода й незалежність особистості є обов'язковою умовою творчості митця</i></p>	<p>«Київські неокласики» «Київські неокласики» - група українських письменників-модерністів, які позиціонували себе як естетів, орієнтуючись у творчості на форми та методи грецького й римського мистецтва; їхнє творче кредо, орієнтація на традицію, класичну форму вірша. (М. Зеров, М. Драй-Хмара, М. Рильський, П. Филипович, Юрій Клен (О. Бургардт).</p> <p>Микола Зеров Трагізм творчої долі; лідер «неокласиків»; майстер сонетної форми; поетична історіософія; перекладач античної поезії, теоретик літератури</p> <p>Поезії «Київ – традиція», «Класики» «Київ – традиція»: утвердження вічності Києва, його культури, духовності, значення у світовій історії; оригінальність образів і троп. «Класики»: захоплення автора формою сонету; звернення до класиків-попередників; оригінальність лексики й синтаксису. ТЛ: неокласицизм; сонет. МЗ: класичні твори в зарубіжній літературі (<i>зарубіжна література</i>). МК: «Соловецькі в'язні з України. Микола Зеров» фільм перший. TV Ltava (гран-прі VI-го Всеукраїнського телевізійного фестивалю «Відкрий Україну!»); ілюстрації Г.Нарбути до збірки «Камена».</p>
2	<p><u>Предметні компетентності</u> <u>Студент/студентка:</u> знає основне із творчої біографії М.Рильського; розуміє особливості неокласицизму як стильової течії модернізму; виразно й усвідомлено читає й аналізує поезії; визначає основні ознаки індивідуального стилю, провідні мотиви; пояснює смислову й настроєву значущість деталей, образів. <u>Ключові компетентності</u> <u>Студент/студентка:</u> висловлює власні думки з приводу поетичної майстерності, поетичного самовираження представників «п'ятірного грона неокласиків» у цілому, М.Рильського зокрема; визначає у творах образи й символи, пов'язані зі світом природи та людської діяльності; розкриває їхній зміст і роль у тексті; розуміє значення читання художньої літератури для духовного становлення особистості. НЛ-1,2 Вивчає напам'ять: «Молюсь і вірю». <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Розвиток відчуття естетики поетичного образу,</i></p>	<p>Максим Рильський Загальний огляд життя і творчості письменника. Філософічність, афористичність його лірики. Мотиви пошуків душевної рівноваги, краси в житті та в душі, вітаїзм, сповідальність, життєлюбство. Поезії «Молюсь і вірю...», «У теплі дні збирання винограду», «Запахла осінь в'ялим тютюном...», «Слово про рідну матір» (уривки) «Молюсь і вірю...»: інтимно-філософська лірика, вірш-рефлексія; утвердження віри й краси як основ життя; захоплення гармонійністю світу; висловлення бажання жити; умовний діалог; символічність образів. «У теплі дні збирання винограду»: класичні мотиви у творі; античність як тло сьогочасних переживань; «радість існування, весна людськості і світле небо Еллади» (М.Зеров); оптимістичне</p>

	<p>урівноваженості й філософської самозаглибленості під час зіткнення з життєвими проблемами.</p>	<p>звучання твору; неокласична символіка вірша. «Запахла осінь в'ялим тютюном...»: філософські роздуми про сенс життя, передумови щастя; захоплення красою рідного краю; образи природи у творі, їх класична символіка. «Слово про рідну матір» (уривки): возвеличення любові до України; шевченківські мотиви у творі; оригінальність жанру; монументальність поетичних епізодів; потужний національний пафос. ТЛ: філософічність, ораторія. МЗ: французька поезія і творчість «київських неокласиків» (зарубіжна література). МК: документальний фільм «Як на духу. Невідомий Максим Рильський» (2008; режисер Л.Харшан); «Poeta maximus» (із циклу фільмів «Гра долі») (2008; режисер Василь Образ); музичні твори Л.Ревуцького, В.Берковського, О.Білаша.</p>
2	<p><u>Предметні компетентності</u> Студент/студентка: знає про розвиток української прози 20-х років; називає її представників; знає творчу біографію письменника; розуміє ідеологічні чинники, що вплинули на головного героя новели й призвели до трагічного роздвоєння «Я»; характеризує ідеологічну заангажованість, світоглядні й психологічні особливості персонажів; висловлює думку про неприпустимість перемоги зла в людині; визначає жанр твору, основні риси індивідуального стилю; пояснює смислову й настроєву значущість образів у новелі. <u>Ключові компетентності</u> Студент/студентка: розуміє специфіку жанрової форми твору; уміє знаходити необхідну інформацію; творчо використовує довідкові матеріали, словники для поглиблення знань із певної теми; сприймає і розуміє естетику образного слова, його значення для розвитку естетичного смаку. НЛ-2,3 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> Відстоювання гуманістичних цінностей; усвідомлення переваг гуманізму над іншими ідеологіями; уміння передбачати наслідки власних помилок і здатність виправляти їх.</p>	<p>Микола Хвильовий (М.Фігільов) Загальний огляд життя і творчості письменника; провідна роль у літературно-мистецькому житті 1920-х років; неоромантичність світобачення; участь у ВАПЛІТЕ; дискусія 1925-1928 рр. Новела «Я (Романтика)»: психологічна новела-засторога; присвята «Цвітові яблуні»; проблема внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і фанатичною відданістю революції, між загальнонародськими цінностями й політичними пріоритетами; образ ліричного «Я», образ матері, дегенерата, доктора Тагабата, їх символічність; оригінальна стилістика новели; гуманістичне звучання твору. ТЛ: модернізм, новела. МЗ: більшовизм в Україні революційній та пореволюційній (<i>Історія: Україна і світ</i>). МК: документальні фільми: «Цар і раб хитрощів», «Червоний ренесанс»; художні фільми: «Вальдшнепи», «Пудель», «Я той, хто є»; «Портрет М. Хвильового» А. Петрицького; документальний фільм «Будинок «Слово» (режисер Тарас Томенко, 2017)</p>
2	<p><u>Предметні компетентності</u> Студент/студентка: знає творчу біографію письменника; розуміє вплив цивілізаційних процесів на людину, психологічну мотивацію вчинків Степана Радченка, іронічність авторської оповіді; характеризує неоднозначний образ українського інтелігента; аналізує світоглядну й психологічну еволюцію його характеру; коментує проблематику роману з точки зору сучасного читача;</p>	<p>Валер'ян Підмогильний Загальний огляд життя і творчості письменника. Інтелектуальність прози, її філософська проблематика. Роман «Місто»: перший в українській літературі модерний урбаністичний роман; світові мотиви підкорення людиною міста, інтерпретовані на</p>

	<p>пояснює значення терміну «урбаністичний роман».</p> <p>Ключові компетентності Студент/студентка: висловлює власну думку про способи самоствердження людини; уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями в житті героїв твору; аналізує життєву ситуацію з позицій сьогодення.</p> <p>НЛ-2,4 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення моральних, психологічних аспектів самоствердження людини.</i></p>	<p>національному матеріалі; образ українського інтелігента Степана Радченка, еволюція його характеру; морально-етичні колізії твору; актуальність проблематики; «перший справжній прозовий роман ХХ ст.»; «одна з вершин української прози і дороговказ для її дальшого розвитку» (Ю. Шевельов).</p> <p>ТЛ: урбаністичний роман.</p> <p>МЗ: розвиток українських міст у 1920-х роках (<i>Історія: Україна і світ</i>).</p> <p>МК: вплив А.Франса, Г.Флобера, Гі де Мопассана, Оноре де Бальзака, філософії Ф.Ніцше, А.Шопенгауера, З.Фрейда на В.Підмогильного; роботи українських художників із зображенням Києва 1920-х років.</p>
2	<p>Предметні компетентності Студент/студентка: розповідає про митця; дає загальну характеристику його творчості; виразно й усвідомлено читає поезії; визначає головні мотиви, ідеї; коментує їх; дає їм власну оцінку; розуміє й пояснює умовність зображення, створення художньої реальності на конкретному матеріалі; пояснює доречність використання фольклорних джерел у поезії.</p> <p>Ключові компетентності Студент/студентка: уміє знаходити необхідну інформацію; творчо використовує довідкові матеріали, словники для поглиблення знань із певної теми; порівнює різні явища; сприймає й розуміє естетику образного слова, його значення для розвитку естетичного смаку.</p> <p>НЛ-1,2 Вивчас напам'ять: «Різдво». Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення єдності естетичних цінностей із морально-етичними, переваги в житті духовного над матеріальним</i></p>	<p>Богдан-Ігор Антонич Загальний огляд життя і творчості. Внесок у розвиток української літератури в Західній Україні.</p> <p>Поезії «Зелена Євангелія», «Різдво», «Коляда»: життєвий оптимізм, метафоричність і міфологізм поезії; екзотика лемківського краю в контексті вселюдських мотивів; побут і традиції як джерело образних асоціацій; «Зелена Євангелія» – нерозривна єдність природи й людини, язичницьких мотивів із християнськими; особливості поетики кольору («Різдво», «Коляда»).</p> <p>ТЛ: міфологізм, асоціативність.</p> <p>МЗ: Західна Україна до 1939 року (<i>Історія: Україна і світ</i>); народні звичаї українців (<i>художня культура</i>); навички ІТ (<i>інформатика</i>); мовні особливості поезії (<i>українська мова</i>).</p> <p>МК: картина «Мати Божа» А.Яблонський; музика Л.Кузьменко до поезій «Різдво», «Коляда».</p>
2	<p>Предметні компетентності Студент/студентка: називає факти життєвої і творчої біографії письменника; характеризує особливості світовідчуття і світобачення митця, їх вплив на творчість; розповідає про жанрові та стилістичні особливості, ідейно-тематичне спрямування творчості; розкриває морально-етичні колізії роману «Майстер корабля», новел «Дитинство», «Подвійне коло» та «Шаланда в морі»; аналізує символіку художніх образів; характеризує головні образи-персонажі; називає ознаки неоромантизму; ілюструє, як автор розкриває національне кризь призму загальнолюдського; розкриває зміст понять «умовність зображення», «художній час і простір» та оперує ними під час аналізу того чи іншого художнього твору.</p> <p>Ключові компетентності Студент/студентка: користується різними джерелами інформації; презентує власні напрацювання; визначає межі свої знань; аналізує та інтерпретує твори в аспекті</p>	<p>Юрій Яновський Загальний огляд життя і творчості. Романтичність світовідчуття. Романтизована стихія національно-визвольного руху. Роман у новелах «Вершники» - перший в українській романістиці твір про український народ у вирі громадянської війни.</p> <p>Роман «Майстер корабля» або новели «Дитинство», «Шаланда в морі» (або «Подвійне коло») «Майстер корабля»: новаторство художньої форми (модерний сюжет, що інтригує, умовність фабули, зміщення часу й простору); проблеми творення нової української культури, становлення духовності людини, її самоусвідомлення в новій дійсності; символічність образів; неоромантичні герої: То-Ма-Кі, Режисер, Сев, Тайях та їх прототипи; модерністські образи Міста, Моря;</p>

	<p>національної культури та загальнолюдських цінностей.</p> <p>НЛ–2,4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u></p> <p><i>Усвідомлення зв'язку внутрішньої свободи митця з його творчістю; самостійність мислення, уміння аргументовано доводити власні судження. Відстоювання гуманістичних цінностей; усвідомлення переваг гуманізму над іншими ідеологіями.</i></p>	<p>морально-етичні колізії твору; національне кризь призму загальнолюдського.</p> <p>«Дитинство»: дитинство Данила Чабана як уособлення долі українського народу, роду «затятого і непосидючого», який «козакував і землю обробляв»; утвердження віри в нетлінну цінність національних основ буття, спадковість поколінь, духовну пам'ять; опікування міцних родових традицій, гуманістичного сприйняття життя; фольклорні джерела твору.</p> <p>«Шаланда в морі»: возвеличення родини, подружньої вірності, народної моралі, етичних ідеалів; образ матері Половчихи як символ України, що чекає своїх синів; прийому «ущільненого часу»; психологічна напруженість подій; особливості неоромантичного зображення дійсності.</p> <p>«Подвійне коло»: засудження братовбивчої громадянської війни; недотримання законів народної моралі («тому роду не буде переводу, в котрому браття милують згоду»), протиставлення загальнолюдських вартостей класовим як причини трагедії роду Половців й народу України; особливості неоромантичного зображення дійсності.</p> <p>ТЛ: художній час і простір, умовність зображення.</p> <p>МЗ: українське кіномистецтво 20-х років, «культурна революція» (<i>Історія: Україна і світ</i>).</p> <p>МК: Ю.Яновський і Микола Хвильовий, Ю.Яновський і О.Довженко; «Портрет Ю.Яновського» А.Петрицького.</p>
2	<p><u>Предметні компетентності</u></p> <p>Студент/студентка:</p> <p>називає факти життєвої і творчої біографії письменника; характеризує особливості світовідчуття і світобачення митця, їх вплив на творчість; називає окремі драматичні твори; розповідає про новаторство драматургії М.Куліша, про причини сценічного успіху, а потім заборони п'єс «97», «Патетична соната», «Мина Мазайло» та інших; коментує суспільні передумови написання п'єси «Мина Мазайло»; аналізує лексичне багатство твору; характеризує головні сатиричні образи; називає засоби творення комічного; коментує проблематику з точки зору сучасного читача; розкриває зміст понять «умовність зображення».</p> <p><u>Ключові компетентності</u></p> <p>Студент/студентка:</p> <p>аналізує та інтерпретує твори в аспекті національної культури та загальнолюдських цінностей; висловлює власну думку щодо українського менталітету; застосовує набуті знання для порівняння ідейно-тематичного спрямування раніше прочитаних творів української та зарубіжної літератур; визначає роль і місце української мови у світовому контексті.</p> <p>НЛ–2,4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u></p> <p><i>Розвиток логічності мислення, уміння</i></p>	<p>Микола Куліш</p> <p>Загальний огляд життя і творчості. Новаторство в драматургії; театр «Березіль»; творча співпраця з Лесем Курбасом та Вадимом Меллером.</p> <p>Комедія «Мина Мазайло»: викриття суспільних антиукраїнських явищ, засудження міщанства, національної упередженості й зверхності (великодержавного шовінізму), національного анахронізму та нігілізму; звеличення рідної мови, захоплення її багатством та самодостатністю; колоритність сатиричних образів.</p> <p>ТЛ: сатира, комедія; засоби комічного.</p> <p>МЗ: українізація 20-х р.р. ХХ ст. (<i>Історія: Україна і світ</i>); комедія Мольєра «Міщанин-шляхтич» (<i>зарубіжна література</i>).</p> <p>МК: трагікомедія І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля»; фільм «Мина Мазайло» (1991р., кіностудія «Укртелефільм», режисер С. Проскурня)</p>

	<p>застосовувати відомості, одержані раніше. Усвідомлення причин протистояння високодуховного й примітивно-міщанського в житті.</p>	
2	<p>Предметні компетентності Студент/студентка: знає в цілому про гумористичну, сатирично-викривальну традицію української літератури (фольклор, Л.Глібов, І.Нечуй-Левицький, І.Карпенко-Карий); аналізує усмішки, гуморески пояснює їхні жанрові особливості; називає засоби творення комічного; коментує внесок Остапа Вишні у розвиток українського гумору, сатири.</p> <p>Ключові компетентності Студент/студентка: проводить аналогії між подіями життя письменника і їх зображенням у творах митця у своєрідній стильовій манері («Моя автобіографія»); оцінює результати людської діяльності в природному середовищі на прикладі художніх творів; усвідомлює важливість бережливого ставлення до природи.</p> <p>НЛ-1,2,4 Емоційно-ціннісне ставлення Усвідомлення оптимістичної ролі гумору в житті людини. Розвиток самокритичності, спроможності проводити доречні аналогії.</p>	<p>Остап Вишня (П. Губенко) Загальний огляд життя і творчості; внесок у розвиток українського гумору, сатири; жанрова специфіка творів; життєвий оптимізм, любов до природи, людини, доброзичливий гумор як ознаки стилю письменника. Збірка «Мисливські усмішки» (Загальний огляд)</p> <p>Гумореска «Моя автобіографія». Усмішка «Сом» (та інші два твори із збірки «Мисливські усмішки») «Моя автобіографія»: розповідь про формування світогляду письменника; висвітлення факторів, що впливають на формування митця; засоби творення комічного. «Сом»: виховання любові до природи, рідного краю; поєднання народного анекдоту й пейзажної лірики; колоритний образ оповідача; засоби творення комічного. Пейзаж, портрет, характер людини, авторський голос, народні прикмети, прислів'я та приказки в усмішках. ТЛ: усмішка, портрет, пейзаж. МЗ: мистецтво «розстріляного відродження» (<i>Історія: Україна і світ</i>). МК: документальні фільми «З життя Остапа Вишні» (у гол. ролі Б. Ступка), «Гірки усмішки Остапа Вишні»; документальний фільм «Будинок "Слово» (режисер Т. Томенко, 2017)</p>
12	Українська література за межами України	
2	<p>Предметні компетентності Студент / студентка: характеризує суспільно-культурні умови розвитку літератури 20-30 рр. ХХ ст. за межами України; визначає причини другої хвилі еміграції українців; розуміє особливості літературного процесу в різних країнах; має уявлення про літературні угруповання українських митців за кордоном; називає відомих письменників-емігрантів; розкриває особливості «діаспорської моделі».</p> <p>Ключові компетентності Студент / студентка: порівнює розвиток еміграційної літератури з радянською; висловлює власну думку щодо розмаху культурно-мистецького життя за межами України; визначає місце літератури у світовому контексті.</p> <p>НЛ-1,2,3,4 Емоційно-ціннісне ставлення Усвідомлення ролі письменників-емігрантів у культурно-мистецькому житті України. Виховання почуття патріотизму, гордості за творчий подвиг</p>	<p>Еміграційна література I половини ХХ ст. (літературний процес) Українська література за межами України. Найбільші осередки громадсько-політичного й культурного життя: Чехія (поети «празької школи»; продовження ними модерністичних традицій поетів-неоромантиків, неокласиків); Польща («Український науковий інститут»); Австрія (видавництва «Дзвін», «Земля»); Німеччина («Український науковий інститут»); Франція («Союз українських емігрантських організацій»); Канада, США (видавництва «Наш поступ», «Українські вісті»). Становлення «діаспорської моделі» української культури. ТЛ: модернізм, неоромантизм, неокласицизм МЗ: еміграція українців за кордон на</p>

	<i>літераторів.</i>	початку ХХ ст. (Історія: Україна і світ) МК: документальний фільм Рівненської державної обласної бібліотеки «Празька школа українських поетів» (режисери О.Астаф'єв, А.Дністровий, 2013)
2	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> знає й розповідає про Є.Маланюка як одного з «пражан»; аналізує поезії Є.Маланюка; визначає їх основні мотиви, ідеї, пояснює їх; характеризує образи-символи; з'ясовує особливості поетичного стилю письменника, його місце в історії української та світової літератур.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> висловлює власну думку щодо поетичного таланту Є.Маланюка; дає оцінку явищам мистецтва; виокремлює громадянську позицію поета. НЛ-2,3 Вивчає напам'ять: «Стилет чи стилос?..» Емоційно-ціннісне ставлення <i>Виховання патріотичних почуттів, які проявляються на відстані від рідного краю, усвідомлення їхньої щирості й безпосередності.</i></p>	<p>Євген Маланюк Загальний огляд життя і творчості поета. Оригінальність естетичної концепції Є.Маланюка. Трагічна рівновага поміж життям і творчістю. Поезії «Стилет чи стилос?..», «Під чужим небом», «Уривок з поеми» «Стилет чи стилос?..»: роль поета-патріота в суспільному житті; місія митця та його покликання; драматизм почуттів, що виникають із внутрішнього боріння. «Під чужим небом»: туга за рідним краєм; екзистенційне почуття самотності; використання засобу «художньої умовності». «Уривок з поеми»: образ України, її доля та історія; суть концепції державності з точки зору поета. Художня майстерність віршів: образи-символи в поезіях, роль антитези. ТЛ: історіософічність; символ в художній літературі. МЗ: еміграція в Україні (<i>Історія: Україна і світ</i>) МК: Є.Маланюк. «Нариси з історії нашої культури» (1954); культурологічна програма «Велич особистості (Є.Маланюк)», 2014.</p>
4	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> знає основні дати життя і творчості письменника; розуміє поняття «пригодницький роман»; визначає проблематику роману «Тигролови»; вміє робити ідейно-тематичний аналіз твору; характеризує образи твору.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> висловлює власну думку щодо сюжету твору; дає оцінку персонажам; шукає шляхи вирішення проблем; визначає ситуації, у яких перебувають герої твору. НЛ-2,3 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення вибору людиною своєї долі та право вибору. Формує віру в перемогу добра над злом.</i></p>	<p>Іван Багряний (Іван Лозов'яга) Загальний огляд життя і творчості письменника-в'язня сталінських концтаборів. Діяльність письменника в еміграції. Роман «Тигролови» «Тигролови»: романтичний твір з елементами пригодницького жанру; історія створення роману; композиція та сюжетна канва; проблема одвічного протистояння добра і зла, вірності Батьківщині; Григорій Многогрішний – уособлення моральності, сили духу українця-патріота; відображення кращих рис національного менталітету родини Сірків. ТЛ: пригодницький роман, символ, алегорія. МЗ: репресії на Україні (<i>Історія: Україна і світ</i>) МК: художні фільми «Сад Гетсиманський» (1993; режисер Р.Синько); «Тигролови» (1994; режисер Р.Синько). Пітер Рубенс «Половання на тигрів в левів».</p>
2	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> називає цікаві факти біографії письменника; знає зміст роману-хроніки «Марія»; коментує причини</p>	<p>Улас Самчук Загальний огляд життя і творчості «літописця свого часу і свого народу».</p>

	<p>голодомору 1932-33рр.; аналізує образ Марії; розкриває трагедію українського селянства під час колективізації;</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> висловлює власну думку про долю українського народу; пояснює моральний вибір Марії; дає оцінку поведінці головної героїні; шукає інформацію про причини голодомору в Україні 1932-33рр.</p> <p>НЛ-1,2,4 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення вибору людиною своєї долі та реалізація планів щодо кращого майбутнього.</i></p>	<p>Роман-хроніка «Марія» «Марія»: трагедія людського буття за часів більшовицького геноциду; тема голодомору 1932-1933 р.р. Символічність образу Марії. Майстерність письменника в розкритті психології героїв, побудові драматичного сюжету. Художні деталі у творі.</p> <p>ТЛ: роман-хроніка, реалізм, символізм. МЗ: голодомор в Україні 1932-1933 р.р. (<i>Історія: Україна і світ</i>) МК: роман В.Барки «Жовтий князь»; українсько-канадський фільм «Гірки жнива» (режисер Дж.Менделюк, 2017).</p>
10	Українська література 40-50-х років II половини ХХ ст.	
2	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> характеризує в цілому суспільно-культурні умови літератури 40-50-х років; розуміє утвердження наростання проблемності в прозі; називає нові жанри, що з'явилися в даний період; порівнює розвиток літератури в еміграції та в Україні; пояснює причини «літературної ізоляції».</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> визначає роль літератури в добу воєнного лихоліття; аналізує жанрову своєрідність творів письменників; висловлює власну думку щодо «фронтвої поезії»; дає оцінку літературним проявам в еміграції; розвиває вміння знаходити необхідну інформацію, творчо її використовувати.</p> <p>НЛ-1,2,3,4 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення ролі особистості в історичному процесі, здатність брати на себе відповідальність за Батьківщину в годину лихоліття; вибір людиною своєї долі та реалізація планів щодо кращого майбутнього.</i></p>	<p>Літературний процес 40-50-х рр. ХХ ст. Кардинальні зміни в оцінці української дійсності. «Фронтвова поезія»; вихід щотижневика «Література і мистецтво», часопису «Україна», газети «Волинь». Терор проти українських діячів на окупованій території (О.Теліга, Олег Ольжич). Консолідація письменників за межами України: заснування МУРу, його значення в літературному житті; роль об'єднання українських письменників «Слово» як осередку мистецьких сил в еміграції. Висвітлення подвигу народу у творчості О.Довженка, А.Малишка, С.Скляренка, В.Собка. Наростання хвилі репресій після війни (Ю.Яновський, В.Сосюра, М.Рильський). «Літературна ізоляція». Поширення теорії безконфліктності в літературі.</p> <p>ТЛ: літературний рід, літературний вид, роман-епоса. МЗ: Друга світова війна: культурно-мистецьке життя в Україні (<i>Історія: Україна і світ</i>) МК: Художнє полотно С. Григор'єва «Рідна мати»; музика Б.Лятошинського «Друга симфонія»; кінофільм О.Довженка «Повість полум'яних літ» та документальний фільм О.Довженка «Битва за нашу Радянську Україну».</p>
2	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> знає факти життєвого й творчого шляху В.Сосюра; розуміє роль поета в літературному житті України; аналізує основні мотиви лірики; визначає жанрову різноманітність творів; пояснює смислову значущість поезій.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> знаходить потрібну інформацію про творчість В. Сосюра; сприймає естетику слова; формує патріотичні почуття; відчуває художню довершеність творів.</p> <p>НЛ-1,2,3,4 Вивчає напам'ять: «Любіть Україну», «Васильки».</p>	<p>Володимир Сосюра Загальний огляд життя; ідейно-тематичні еволюції поетичної творчості.</p> <p>Поезії «Білі акації будуть цвісти», «Васильки», «Любіть Україну»</p> <p>«Білі акації будуть цвісти»: піднесений настрій закоханого ліричного героя; порівняння коханої з Україною; роль художніх засобів у творі.</p> <p>«Васильки»: поетичний гімн кохання; віра у вічне кохання й вічне життя; багатство асоціацій, виразність образів, оригінальність поетичного відображення світу.</p> <p>«Любіть Україну»: поетичний образ України; патріотичні мотиви поезії: возвеличення народу, який переміг</p>

	<p>Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення художньої цінності творів поета та здатності їх впливати на внутрішній світ людини.</i></p>	<p>ворога, всеохоплюючий характер любові до всього українського; багатство образів; використання складних синонімічних сполук. ТЛ: пейзаж, персоніфікація, символ. МЗ: символізм у зарубіжній літературі. (<i>зарубіжна література</i>) МК: документальний фільм «Так ніхто не кохав» (цикл «Гра долі»)</p>
6	<p>Предметні компетентності Студент / студентка: знає факти біографії письменника; розповідає про творчі пошуки О.Довженка; аналізує жанрову різноманітність творів; коментує власне розуміння понять «честь», «гідність», «вірність»; характеризує головних героїв творів «Зачарована Десна», «Україна в огні».</p> <p>Ключові компетентності Студент / студентка: визначає основні проблеми, порушені у творах; висловлює судження про духовні цінності; аналізує художні засоби; коментує найосновніші фрагменти, ліричні відступи; використовує автобіографічні мотиви та спостереження над явищами дійсності. НЛ-1,2,3</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення того, що життєва позиція кожної людини є важливою для суспільства.</i></p>	<p>Олександр Довженко Загальний огляд життя і творчості письменника, кінорежисера; болісні шукання компромісів національно-патріотичного світогляду із тоталітарною системою. Багатогранність особистості письменника. Внесок О.Довженка у світове кіномистецтво.</p> <p>Кіноповісті «Зачарована Десна», «Україна в огні», «Щоденник» «Зачарована Десна»: національні характери у творі; щирий ліризм і життєвість образів; поєднання спогадів про дитинство малого Сашка та авторських роздумів про життя письменника О.Довженка; віра в силу духу українського народу, возвеличення його моральних ідеалів; захоплення красою рідного краю; жанрова оригінальність. «Україна в огні»: гірка правда про війну та участь у ній українського народу; незламність сили й непохитність духу українців, здатність до визвольної боротьби, упевненість у перемозі над ворогом; ідеал та антиідеал людини у творі. Родина Запорожців – утілення величі людського духу; символічність образів Олесі та Василя. Діалектичне осмислення війни як вселенського зла. Трагічна доля твору. «Щоденник»: важливий документ сталінської доби; наскрізні теми твору; щирість автора, його правдивість у відображенні дійсності; роздуми про долю митця в суспільстві; неможливість самореалізації творчої особистості в умовах тоталітарного режиму. Особливості художнього стилю О.Довженка. ТЛ: кіноповість, щоденник, мемуари. МЗ: літературно-мистецьке життя в Україні у воєнні та повоєнні роки (<i>Історія: Україна і світ</i>). МК: Художнє полотно Т.Яблонської «Ворог наближається»; художній фільм «Зачарована Десна» (режисер Ю.Солнцева, 1964), художній фільм «Незабутнє» (режисер Ю.Солнцева, за мотивами кіноповісті «Україна в огні», 1967); художній фільм «Звенигора» (режисер О.Довженко, 1927).</p>
30	Українська література II половини XX ст.	
2	<p>Предметні компетентності Студент / студентка: знає особливості культурно-мистецького життя в</p>	<p>«Шістдесятництво» як культурологічне й соціальне явище Шістдесятники - молоде творче</p>

	<p>Україні другої половини ХХ ст.; характеризує літературні напрямки; пояснює причини конфліктів літераторів і влади; визначає роль письменників-шістдесятників у літературному процесі;</p> <p>Ключові компетентності Студент / студентка: знаходить потрібну інформацію про письменників даного періоду; розрізняє поняття «література розстріляного відродження» та «шістдесятництво»; розвиває вміння робити висновки, дискутувати; формує життєву позицію. НЛ-1,2,3,4 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Формування патріотичних почуттів і національно свідомої особистості засобами поетичного слова.</i></p> <p>Предметні компетентності Студент / студентка: визначає основні віхи життя і творчості В.Симоненка; дає загальну характеристику його поетичної творчості за тематикою; уміє визначати основні мотиви, поетичні образи, художні засоби. Ключові компетентності Студент / студентка: розвиває вміння аналізувати твори й робити висновки, дискутувати; висловлює власні думки з приводу поетичної майстерності В.Симоненка; формує життєву позицію; відчуває художню досконалість вивчених творів. НЛ-2,3 Вивчає напам'ять: «Задивляюся у твої зіниці». Емоційно-ціннісне ставлення <i>Розвиток уміння сприймати життєві явища, події, людей у контексті загальнолюдських понять і цінностей.</i></p>	<p>покоління, яке сформувалося в період засудження сталінізму, радянського режиму. Література періоду «хрущовської відлиги». Українські митці-«шістдесятники» в контексті своєї епохи: зміна естетичної концепції; створення нової системи цінностей; жанрове розмаїття творів. ТЛ: нонконформізм МЗ: «розстріляне відродження» (<i>Історія: Україна і світ</i>). МК: документальний цикл «Дисиденти» (режисери О.Фролов, В.Шкурін, 2006); шістдесятництво в живописі (О. Заливаха, А. Горська, В. Марецький, В. Кушнір, І. Марчук), у кіномистецтві (С. Параджанов, Ю. Ілленко, І. Миколайчук) та в музиці (Л. Дичко, М. Скорик, В.Івасюк).</p> <p style="text-align: center;">Василь Симоненко</p> <p>Життєвий і творчий шлях поета. В.Симоненко - провісник нової доби України. «Витязь молодой української поезії» (Олесь Гончар).</p> <p style="text-align: center;">Поезії «Лебеді материнства», «Задивляюся у твої зіниці», «Є тисячі доріг...», «Ну скажи, хіба не фантастично...»</p> <p>«Лебеді материнства»: громадянська з елементами інтимної лірика; любов до матері й Батьківщини як передумова щастя людини, життєве кредо поета; проникливі яскраві образи поезії; досконалість художньої форми та мовних засобів. «Задивляюся у твої зіниці»: заклик до пробудження національної самосвідомості українців; звеличення рідної землі, її історії та майбутнього; синівська сповідь поета України; цілісність образу Вітчизни-матері. «Є тисячі доріг...»: патріотичний синівський обов'язок ліричного героя перед своїм народом; високохудожнє відтворення громадянського вибору поета. «Ну скажи, хіба не фантастично...»: зразок інтимної лірики; вираження найніжніших і найщиріших почуттів першого кохання. ТЛ: лірика, афоризм, сонет. МЗ: «шістдесятництво» (<i>Історія: Україна і світ</i>). МК: документальний фільм «Василь Симоненко. Тиша і грім» (режисер І.Шатохіна, 2015). Художнє полотно В.Кричевського «Пейзаж»</p>
2	<p>Предметні компетентності Студент / студентка: знає факти життєвого й творчого шляху Г.Тютюнника; визначає тематичне спрямування</p>	<p style="text-align: center;">Григорій Тютюнник</p> <p>Загальний огляд життя і творчості; громадянська й життєва позиції; роль у духовному відродженні нації.</p>

	<p>творів; аналізує основні проблеми вивчених новел; характеризує засоби індивідуалізації героїв творів; обґрунтовує актуальність вивчених творів.</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Студент / студентка: визначає особливості «малої» прози письменника; знаходить і коментує спільне й відмінне в новелах Г.Тютюнника та В.Стефаніка; дає оцінку героям, які потрапили в незвичні життєві ситуації; розвиває здатність емоційно, логічно висловлювати власні думки.</p> <p>НЛ- 2,4</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення <i>Прищеплення поваги до простої людини та возвеличення любові як найвищої цінності в житті.</i></p>	<p>Г.Тютюнник – «живописець правди» (Д.Павличко).</p> <p>Новели «Зав'язь», «Три зозулі з поклоном»</p> <p>«Зав'язь»: зародження почуття кохання; ліризм головного героя; символізм назви; образна, емоційна мова твору.</p> <p>«Три зозулі з поклоном»: історія написання новели, її фольклорна основа; присвята «любові всевишній»; мозаїчна будова; роль художньої деталі у творі. Складність у розкритті людських стосунків; шляхетність образів та благородство людської душі.</p> <p>ТЛ: новела, символ, художня деталь, пісня.</p> <p>МЗ: стилістичні засоби лексикології. (українська мова)</p> <p>МК: оповідання В. Шукшина («Степкина любовь», «Одни», «Люда приехала», «Письмо любимой»)</p>
2	<p>Предметні компетентності</p> <p>Студент / студентка: знає найосновніші відомості про поета; аналізує основні мотиви лірики; визначає тематичну спрямованість творів; пояснює смислову значущість поезій; характеризує настрій ліричного героя.</p> <p>Вивчає напам'ять: «Два кольори»</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Студент / студентка: характеризує основні мотиви інтимної лірики поета; відчуває естетику образного слова; формує здатність розрізнити художні засоби в поетичних творах; пояснює причини популярності пісенних творів поета.</p> <p>НЛ-1,2</p> <p>Вивчає напам'ять: «Два кольори».</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення <i>Розвиток естетичного смаку, відчуття краси форми й змістової глибини поетичного образу.</i></p>	<p>Дмитро Павличко</p> <p>Загальний огляд життя і творчості. Багатогранність таланту митця-лірика, критика, літературознавця, перекладача. Ідейно-тематична та стильова різноманітність творів. Пісенна творчість, її популярність.</p> <p>Поезії «Два кольори», «Я стужився, мила, за тобою...», «Був день, коли ніхто не плаче...», «Сріблиться дощ...»</p> <p>«Два кольори»: роздуми про споконвічні духовні цінності, заклик не забувати свій рідний край, батьків; символічність образу вишитої матір'ю сорочки.</p> <p>«Я стужився, мила, за тобою...»: поетичний гімн коханню; символічні метаморфози твору; піднесено-ностальгійний стан ліричного героя; віра у вічне кохання.</p> <p>«Був день, коли ніхто не плаче...»: інтимні мотиви поезії; возвеличення мрії про кохання; здатність закоханих відчувати одне одного на відстані.</p> <p>«Сріблиться дощ ...»: поетичний омріяний образ коханої, яка єдина здатна позбавити ліричного героя страждань і відчаю.</p> <p>ТЛ: ліричний жанр, пісня, сонет.</p> <p>МЗ: сонети В.Шекспіра (<i>зарубіжна література</i>).</p> <p>МК: музика О.Білаша, З.Слободян.</p>
6	<p>Предметні компетентності</p> <p>Студент / студентка: знає про життя Ліни Костенко; уміє схарактеризувати її творчість у порівнянні з іншими поетами «шістдесятництва»; розуміє значення підтексту в умовах ідеологічного контролю над мистецтвом; характеризує образну природу поетичного твору; аналізує засоби художнього вираження, які визначають високу естетичну вартість; висловлює своє ставлення до вчинків</p>	<p>Ліна Костенко</p> <p>Життєвий і творчий шлях видатної поетеси, в основі творчості якої - непохитна віра в незнищенність духовних святинь рідного народу. Особливості індивідуального стилю (філософічність, історизм мислення, традиційність, інтелектуалізм, публіцистичність).</p> <p>Поезії «Страшні слова, коли вони</p>

героїні, її морального вибору, власну думку про особливості історичного мислення письменниці в «Марусі Чурай»; **визначає** жанр твору, основні проблеми, історично-фольклорну основу твору; **пояснює** роль деталей, психологічну природу вчинків Марусі Чурай та інших персонажів; **коментує** особливості сюжету, композиції; словесно **створює** образний портрет Марусі; **порівнює** цей образ із іншими, спираючись на приклади з тексту.

Ключові компетентності

Студент / студентка:

осмислює естетичну вартість художнього твору; **формує уявлення** про прекрасне як чинник гармонізації власного внутрішнього світу; **висловлює** міркування, проводячи аналогії з сучасним життям.

НЛ-1,2,3,4

Вивчає напам'ять: «**Страшні слова, коли вони мовчать**» (або «**Життя іде і все без коректур**»).

Емоційно-ціннісне ставлення

Формування естетичного смаку. Виховання почуття відповідальності за вчинки, усвідомлення права на власний моральний вибір. Розвиток духовних якостей.

мовчать», «**Вже почалось, мабуть, майбутнє**» (або «**Життя іде і все без коректур**»), «**Хай буде легко. Дотиком пера...**», «**Недумано, негадано...**».

«Страшні слова, коли вони мовчать» : ліричний роздум про значення слова в житті, свідомості людини, про сутність мистецтва, про призначення поета й поезії, про відповідальність митця перед народом.

«Вже почалось, мабуть, майбутнє» (або «Життя іде і все без коректур»): роздуми про суть життя, призначення людини та її творчої праці, про невмирущі цінності народу; проблеми морального вибору (яким шляхом піти? яке рішення прийняти? як знайти своє місце у житті? які цінності мають бути пріоритетними?); передбачення (куди можуть повести життєві дороги); необхідність збереження гідності кожною людиною.

«Хай буде легко. Дотиком пера...»: ліричні роздуми про значення слова в житті людини; суть мистецтва, його роль у суспільстві; філософський етюд про пам'ять, почуття, відчуття існування, в якому перемішалися чорне й біле, добро й зло; життєві пріоритети особистості; громадянський пафос твору; ремінісценції (відгомін) біблійної риторики; асоціативні роздуми про кохання; образотворчі засоби вираження почуттів ліричного героя.

«Недумано, негадано...»: інтимна лірика, що спонукає до роздумів про сенс кохання як усепоглинаючого, всеохоплюючого почуття; персоніфікований образ кохання; лірична героїня – вразлива особистість, яка бачить себе частинкою досконалого світу природи; сповідальність у вираженні почуттів; засоби поетичної мови.

Роман у віршах «Маруся Чурай»

«Маруся Чурай»: найпомітніше явище в українській літературі кінця ХХ ст.; особливості жанру (історичний роман у віршах); фольклорна та історична основа твору; оригінальність композиції; патріотичний зміст твору, філософські роздуми над історичним минулим українського народу; художнє осмислення ролі митця й пісні в житті; любов і зрада, пісня й історія – найголовніші ідейно-естетичні начала, що визначають багатство ідейної поліфонії твору. Утілення в образі Марусі кращих рис національного менталітету, звеличення її духовної краси; образи Івана Іскри та Гриця Бобренка як відображення протилежних поглядів на життєві пріоритети; звеличення вірності в коханні й засудження зради. Афористичність

		<p>мови.</p> <p>ТЛ: медитативна лірика; історичний роман у віршах, образи-архетипи.</p> <p>МЗ: доба козаччини, Хмельниччини (<i>Історія; Україна і світ</i>). Пісні Марусі Чурай «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».</p> <p>МК: музика З.Слободян, О.Богомолець на слова Л.Костенко.</p>
2	<p>Предметні компетентності</p> <p>Студент / студентка: розповідає основне про митця; розкриває його роль у реформуванні жанру балади; аналізує поетичний твір; пояснює власне розуміння образів-символів балади.</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Студент / студентка: розуміє вплив поетичного слова на психічний стан людини, умовність, метафоричність художнього втілення головних ідей; розвиває здатність емоційно, логічно виражати власні думки про людей одержимих, крилатих і прагматично обмежених, приземлених; виявляє креативне мислення під час аналізу поетичного твору; сприймає й розуміє естетику образного слова, його значення для розвитку естетичного смаку.</p> <p>НЛ-1,2</p> <p>Вивчає напам'ять: «Балада про соняшник».</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення</p> <p><i>Усвідомлення ролі мистецтва в житті людини та його значення для формування її світогляду. Розкриття філософських категорій доброти, щедрості, широти світогляду і світосприйняття, моральних переваг творчої, духовно багаті особистості.</i></p>	<p>Іван Драч</p> <p>Загальний огляд життя і творчості. І.Драч - невтомний шукач нового змісту й нової форми в поезії.</p> <p>Поезії «Крила», «Балада про соняшник», «Балада про вузлики»</p> <p>«Крила»: спрощене уявлення дядька Кирила про світ у «новорічній казці»; умовна (уявна) ситуація, її роль у втіленні головної думки про сенс життя людей духовно багатих, творчих і людей обмежених (безкрилих). Модернізація жанру балади.</p> <p>«Балада про соняшник»: поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості, уміння бачити красу в буденні; символічність образів соняшника, сонця.</p> <p>«Балада про вузлики»: висока вартість нетлінних скарбів людської душі - щедрості, доброти, чесності, працелюбства.</p> <p>ТЛ: балада; верлібр.</p> <p>МЗ: період «хрущовської відлиги» (<i>Історія: Україна і світ</i>). Західноєвропейський модернізм (<i>зарубіжна література</i>).</p> <p>МК: художній фільм «Криниця для спраглих» (сцен. І.Драч, режисер Ю.Ілленко; 1965р.).</p> <p>І.Дзюба про І.Драча; жанр балади у фольклорі.</p>
6	<p>Предметні компетентності</p> <p>Студент / студентка: називає 2-3 цікаві факти біографії Олесея Гончара; розповідає про роль митця в духовному відродженні нації; загально характеризує творчий доробок; називає риси неоромантизму в ранній творчості; аналізує проблематику й образи героїв новели «Залізний острів» (або «Модри Камень»); особливості оповіді, роль кольорової гама, прояви романтичного в стильовій палітрі новели; визначає провідну ідею твору; аргументує жанрову приналежність твору; уміє схарактеризувати образи-символи в новелі «Залізний острів».</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Студент / студентка: установлює зв'язок між учинками персонажів; аналізує життєву ситуацію з різних позицій; демонструє повагу до різних поглядів, ідей, переконань; толерантно відстоює власну позицію в дискусії; застосовує різноманітні комунікативні стратегії залежно від мети спілкування; дає власну оцінку вчинкам персонажів.</p> <p>НЛ-1,2,4</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення</p>	<p>Олесь Гончар</p> <p>Життєвий і творчий шлях Олесея Гончара - патріарха української літератури. Загальний огляд доробку О. Гончара-романіста; рання неоромантична новелістика; громадянська позиція письменника, його роль у духовному відродженні нації.</p> <p>Роман «Собор» (скорочено). Новела «Залізний острів» (або «Модри Камень»)</p> <p>«Собор»: епохальний роман-застереження про необхідність збереження історичної пам'яті та національної гідності; засудження національної байдужості, відступництва від моральних традицій рідного народу; стурбованість автора щодо порушень принципів демократії у суспільстві, руйнування моральних цінностей, громадянської пасивності, споживацтва. Собор як символ духовної краси людини, її особистої причетності до історичного</p>

	<p>Визначення значущих для себе національних і загальнолюдських цінностей. Усвідомлення небезпеки цивілізаційних процесів, здатності сучасної людини зберегти своє єство, свої почуття.</p>	<p>буття народу. Микола Баглай Та Володька Лобода як виразники різних поглядів на життя, причетності окремої особистості до історичної долі рідного народу. Поєднання художньої розповіді й поетичної публіцистики, використання засобів гумору й сатири. Полемічність та актуальність роману. Літературна історія твору.</p> <p>«Залізний острів» (новела-засторога з роману «Тронка»): зображення першого кохання й смертельної небезпеки, яку несуть зброя й війна; тривога письменника за долю своєї рідної землі, усієї планети й кожного з нас; своєрідність композиції; символіка новели.</p> <p>«Модри Камень»: романтична ідея кохання, що перемагає смерть; образи українського бійця Сашка Діденка і юної словачки Терези; особливість оповіді, роль кольорової гама в новелі.</p> <p>ТЛ: епос, його основні жанри; роман та його різновиди; новела.</p> <p>МЗ: Друга світова війна в історії людства (<i>Історія: Україна і світ</i>).</p> <p>МК: живопис К. Білокур. Художній фільм «Все перемагає любов» (режисер М. Мащенко, 1987).</p>
2	<p><u>Предметні компетентності</u> Студент / студентка: знає трагічну долю поета, уміє схарактеризувати його творчість; розуміє суть екзистенціалізму в поезіях, визначає провідні мотиви, ідеї, аналізує образи-символи, удосконалює навички порівняльного аналізу (образ України у В.Симоненка і В.Стуса); самостійно аналізує вірші поета, висловлює власні роздуми з приводу порушених у них проблем.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Студент / студентка: осмислює естетичну вартість художнього твору; формує уявлення про поезію як чинник власного світогляду; визначає ціннісні пріоритети життя на засадах громадянського суспільства; висловлює міркування, проводячи аналогії з сучасним життям. НЛ-2,3,4 Вивчає напам'ять: «Як добре те, що смерті не боюсь я...».</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Ствердження рис «стойцизму», активної життєвої позиції. Усвідомлення понять честі, людської гідності, мужності, сили духу на прикладі життя і творчості В. Стуса.</i></p>	<p>Василь Стус Життєвий і творчий шлях поета-дисидента, «в'язня совісті». Загальна характеристика поетичних збірок («Зимові дерева», «Палімпсести», «Веселий цвинтар», «Свіча в свічаді», «Дорога болю»).</p> <p>Поезії «Мені зоря сіяла нині вранці...» (або «Господи, гніву пречистого...»), «Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...», (або «О земле втрачена, явися...»), «Як добре те, що смерті не боюсь я...»</p> <p>«Мені зоря сіяла нині вранці...»: філософські роздуми ліричного героя про смисл людського життя за умов тоталітарного режиму; поетичний образ зорі у вірші, його глибокий ідейний зміст; майстерне володіння верлібром.</p> <p>«Господи, гніву пречистого...», «Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...»: утвердження активної життєвої позиції, мужності й сили духу ліричного героя, який вірить у те, що обрав правильний шлях у житті, подолає всі труднощі на шляху до перемоги добра і правди на землі; екзистенційні мотиви у творах.</p> <p>«О земле втрачена, явися...»: патріотичні мотиви в ліриці, незабутній образ реальної України (образ України-мрії, України-ідеї), біль за неї, виражені через образи-символи; духовний зв'язок людини з рідною землею, туга за нею; відчуття самотності на шляху протистояння, притаєної боротьби; високохудожність поетичної мови; незабутні картини української природи.</p>

		<p>«Як добре те, що смерті не боюся я...»: ідея «трагічного стоїцизму», «будування себе», вивищення свого духу над зубожілим світом неправди й ганьби; стан вільнолюбної особистості у неволі.</p> <p>Основні тематично-проблемні лінії: душа людини «перед вічністю високого неба» (відчуження від світу, проблема вибору, стан трагічної самотності й активної дії, формування себе); атмосфера розтлінного духу тоталітарної системи; Україна-мрія і Україна знищена, скорена.</p> <p>ТЛ: екзистенційні ідеї в художньому творі; метафора, її види.</p> <p>МЗ: інтелігенція в Україні в 1960–1970-ті роки (<i>Історія: Україна і світ</i>).</p> <p>МК: «Портрет Василя Стуса» В.Зарецького (1989–1990 рр.). Документальні фільми «Просвітлої дороги свічка чорна», «Дисиденти». Вистави за поезією В.Стуса: поетична композиція (Львівський молодіжний театр, 1989), «Птах душі» (київський мистецький колектив «Кін», 1993), «Ду за край» (Національний академічний театр російської драми ім. Лесі Українки, Київ, 2006) та ін.</p> <p>Поезія Р.-М.Рільке, Т.Еліота, Г.Лорки, Б. Пастернака, М.Цветаєвої (зарубіжна література).</p>
4	<p>Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> розуміє складні історичні умови розвитку жанру історичної романістики у радянський час; називає найвідоміші взірці української історичної прози ХХ ст.; має уявлення про митця і його творчу спадщину; самостійно читає розділи з роману; знає їхній зміст; уміє розрізнати історичну достовірність і художній домисел; удосконалює вміння аналізу образів-персонажів, розшифровувати їхній ідейний зміст; уміє розглядати порушені проблеми крізь призму образів-персонажів; обґрунтовувати власну думку прикладами з художнього тексту.</p> <p>Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> уміє бачити крізь наскрізні проблеми твору власні; формує інтерес до національної історичної романістики.</p> <p>НЛ-2,3,4 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення понять честі, людської гідності, мужності.</i></p>	<p>Павло Загребельний Загальний огляд життя і творчості. П.Загребельний - майстер історичної прози.</p> <p>Роман «Диво» (уривки з розділів: «Рік 992. Великий сонцестій. Пуща», «Рік 1004. Весна. Київ», «Рік 1004. Літо. Радогость», «Рік 1028. Теплінь. Київ», «Рік 1032. Київ», «Рік 1037. Осінній сонцеворот. Київ» або інші за вибором викладача).</p> <p>Історична основа й художній вимисел у романі «Диво». Значення епіграфів (епіграфів) для розкриття проблематики твору. Оригінальність композиції. Софія Київська як історична пам'ятка та художній символ величі мистецтва, духовної краси рідного народу. Образ Сивоока (проблема творчого начала в людині, свободоловства, людської гідності). Князь Ярослав Мудрий (проблема влади й людини). Проблема життєвого вибору героїв, відповідальності людини за свій талант, що «ніколи не кінчається й не переводиться».</p> <p>ТЛ: історична правда і художній вимисел.</p> <p>МЗ: Київська Русь (<i>Історія: Україна і світ</i>)</p> <p>МК: Софіївський собор у Києві (архітектура). Художній фільм «Ярослав Мудрий» (за романом П.Загребельного; режисер Г.Кохан, 1981)</p>

12	Сучасна «молода» українська література	
2	<p>Предметні компетентності Студент / студентка: має загальне уявлення про розмаїтий сучасний літературний процес; розуміє і вміє пояснити вияв постмодернізму в українській художній літературі; характеризує історико-культурну ситуацію в Україні наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.; називає найвідоміших письменників, що репрезентують сьогодні українську літературу; у цілому дає характеристику вибраних творів; ілюструє стильове розмаїття, пошук авторами нових тем і форм їх розкриття; обґрунтовує появу нового літературного покоління, спільні риси й творчу індивідуальність митців; розуміє значення понять «елітарна» і «масова» літератури; аналізує визначені поетичні твори; висловлює власні судження з приводу порушених проблем, зокрема тих, що стосуються духовності, протистоянь добра і зла в житті людини.</p>	<p>Літературний процес кінця ХХ ст. - початку ХХІ ст. Сучасна «молода» українська література (окремі загальні зауваження до характеристики літературного явища): особливості літературного процесу кінця ХХ — початку ХХІ ст.: нова авторська (письменницька) генерація; постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва. Сучасна поезія (окремі загальні зауваження до характеристики літературного явища): проблематика та тематика сучасної лірики, художні особливості (гра зі словом, образом, «чужим» текстом тощо, наскрізна іронічність); різноманітність стильових тенденцій на прикладах окремих (п'яти – шести в цілому) поетичних творів.</p>
2	<p>Ключові компетентності Студент / студентка: розрізняє масову й елітарну літературу; працює в різних пошукових системах для отримання потрібної інформації; створює електронну продукцію (презентації, буктрейлери тощо) для популяризації творчості поетів-сучасників; використовує різноманітні читацькі стратегії; обстоює можливість перекладу українською мовою будь-якого тексту. Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення того, що мистецтво є засобом саморозкриття особистості; формування сучасного погляду на світ, людину в ньому.</i></p>	<p>Сучасна поезія (Ю. Андрухович, І.Римарук, В.Неборак) Історико-культурна ситуація наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. (на шляху до нового відродження). З'ява нового літературного покоління. Найвагоміші здобутки сучасної літератури. Стильове розмаїття, експериментаторство, пошуки нових форм і тем. Література елітарна, вишукана, високохудожня. Література масова, популярна (її інтенсивний розвиток). Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 1990-х років, його риси. Юрій Андрухович: «Астролог», «Пісня мандрівного спудея», «Казкар», «Балада повернення». Ігор Римарук: «Різдво», «Зірка», «Обнови», «Дай, Боже, нам високої води». «Зірка»: дитинство - пора мрій, фантазій, сподівань. Думка про те, що дитяча душа відкрита, готова до сприйняття добра й краси, тільки в дитинстві можна впіймати зорю, запалитися нею, мати хай нездійсненну, але велику мрію, як важливо підтримати в собі отой запал, не прожити «невидимкою», котра ні собі, ні людям нічого корисного не зробила, нікого не підтримала, не допомогла. «Обнови»: алегорична картина сучасного світу з його суперечностями, протиріччями, коли «лавровий вінок» перетворюється на «терновий», кати стають героями, тільки «тяжкі хрести» залишаються, їх не одберуть, це не ордени. Сум ліричного героя поезії за «буланями», «вороними» «зміями» — мріями, сподіваннями, сміливими вчинками, котрі змінилися на буденщину — деренчливу брочку з крикливим візником, і прагнення оновлення, «крилатості» та лету до осяйних небес.</p>

		<p>Віктор Неборак: «Сад», «Генезис літаючої голови» (віршоване шоу), «Гра». Фрагментарність, яскравість, феєричність поезій. Широкі різнобарвні мазки зображення життя мегаполіса. Болісні роздуми про місце людини у складному сучасному світі, про важливість збереження вічних цінностей, себе в час апокаліпсису.</p> <p>У контексті нашого сьогодення: Люба Якимчук «Абрикоси Донбасу», Є. Положій «Іловайськ», С. Лойко «Аеропорт».</p> <p>ТЛ: постмодернізм; література елітарна, масова.</p> <p>МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>), творчість Й.Бродського, У.Еко, П.Зюскінда, Дж.Фаулза, М.Кундери, М.Павича та ін. (зарубіжна література).</p> <p>МК: українські рок-групи «Плач Єремії» та «Мертвий півень»; Ріанобой «Все Що Тебе Не Вбиває».</p>
2	<p>Сучасна проза Предметні компетентності Студент / студентка: знає в цілому про найвагоміші здобутки сучасної української прози; аналізує визначені епічні твори, висловлює власні судження з приводу порушених проблем, зокрема тих, що стосуються духовності, протистоянь добра і зла в житті людини.</p> <p>Ключові компетентності Студент / студентка: розрізняє масову й елітарну літературу; працює в різних пошукових системах для отримання потрібної інформації; створює електронну продукцію (презентації, буктрейлери тощо) для популяризації творчості письменників-сучасників; використовує різноманітні читацькі стратегії; обстоює можливість перекладу українською мовою будь-якого тексту</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення <i>Розвиток духовних можливостей сучасної особистості. Усвідомлення того, що мистецтво є засобом саморозкриття особистості; формування сучасного погляду на світ, людину в ньому</i></p>	<p>Сучасна проза: її пошуковість, експериментаторство у відображенні сучасного світу, людини, її відчуттів в ігровому полі авторської уяви; поєднання різних стильових тенденцій.</p> <p>Творчість О.Забужко, С.Жадана, Ю.Андруховича, М. Матіос, В.Шкляра, Т.Прохаська, Ю.Винничука, Ю.Іздрика, В.Лиса (за вибором викладача).</p> <p style="text-align: center;">Василь Шкляр Роман «Чорний ворон», повість «Маруся»</p> <p>«Чорний ворон»: правдиве й документальне висвітлення подій «громадянської» війни, відкритої агресії Росії проти України; історичне минуле в контексті сучасних реалій; відновлення історичної пам'яті про боротьбу холодноярських повстанців за волю; показ героїзму українців у відстоюванні права вільно жити на своїй землі на прикладі роману «Чорний ворон».</p> <p>«Маруся»: тема патріотизму у творі; доля шістнадцятирічної гімназистки Саші Соколовської у бурхливій 20-ті роки, найдраматичніші в історії України; показ патріотичних почуттів і кохання дівчини з Чигиринщини, яка очолила повстанський загін у Холодному Яру.</p> <p>Галина Пагутяк (новели «Ранок без вечора», «Потрапити в сад», «Душа метелика» (один твір за вибором викладача): узагальнювальна картина сучасного світу в новелах; наголос на духовності, упевненості у внутрішніх гуманних потенціях людини; витончена, прихована гра уяви, фантазії зі звичними, буденними епізодами як модерністичне розгортання наскрізної метафори; притчевість, філософічність новелістики</p>

		письменниці; Оксана Забужко («Казка про калинову сопілку»): вічні філософські категорії життя і смерті, добра і зла, любові й ненависті крізь призму оновленого міфу про двох сестер, утіленому в українській народній казці «Про вбиту сестру і калинову сопілку». ТЛ: постмодернізм; література елітарна, масова. МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>). МК: художні полотна Олександра Ройтбурда («Прощавай, Караваджо»), Івана Марчука («Портрет Б. Ступки»), Оксани Мась («Вівтар націй») або інші.
2	Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> знає про письменників-земляків, їхні твори; розуміє їхній зміст, самостійно характеризує їх; дає оцінку ; висловлює власні судження. Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> усвідомлює роль читання для власного зростання впродовж життя; застосовує цифрові технології для пошуку необхідної інформації; знає електронні сайти українських бібліотек, використовує їх у процесі навчання й читання художньої літератури; створює електронну продукцію (презентації, буктрейлери тощо) для популяризації улюблених книжок. НЛ-2 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Виховання шанобливого ставлення до митців свого краю як до особливо обдарованих людей, співців рідної землі.</i>	Література рідного краю Ознайомлення з художніми творами митців рідного краю. МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>). МК: живописні й музичні твори, театральні вистави, витвори декоративного мистецтва митців того чи іншого регіону в контексті літературної творчості письменників-земляків.
2	Предметні компетентності <i>Студент / студентка:</i> називає імена митців та їхні твори, які вивчалися; виокремлює серед них ті, які найбільше запам'яталася; висловлює власні міркування про них, розуміє значення понять «елітарна» і «масова» літератури. Ключові компетентності <i>Студент / студентка:</i> аналізує життєві ситуації, людські вчинки на матеріалі вивчених творів; бере участь у дискусії довкола питань розвитку сучасної української літератури та її перспектив; узагальнює отриману інформацію; виділяє явища одиничні, конкретні серед загальних; розуміє значення читання художньої літератури для розвитку й духовного здоров'я людини. НЛ-1,2,3,4 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Закріплення вміння виокремлювати явища одиничні, конкретні серед загальних.</i>	Узагальнення та систематизація вивченого Бесіда про улюблені твори, вивчені впродовж навчального року, про значення художньої літератури для духовного й громадянського становлення молоді людини, розвитку творчих здібностей, особистісного формування студента. Зосередження уваги на питаннях художньої особливості, мистецької цінності, національної та вселюдської значущості тих чи інших творів. Дискусія довкола проблем пріоритетності літератури чи ІТ; більшої доцільності літератури елітарної чи масової тощо. Зв'язні висловлювання студентів на теми, пов'язані зі змістом та проблематикою раніше прочитаних творів. Презентації студентських міні-проектів. ТЛ: літературна дискусія. МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Вимоги до умінь студента
1. Початковий	1	Студент відтворює матеріал на елементарному рівні, називаючи окремий

		літературний факт або явище, подію, не аналізуючи їх.
	2	Студент розуміє навчальний матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворює якийсь фрагмент окремим реченням.
	3	Студент сприймає навчальний матеріал, дає відповідь у вигляді окремих речень (за допомоги викладача) без узагальнення й висновку.
2. Середній	4	Студент володіє літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну частину тексту, не вміє аргументувати власну позицію.
	5	Студент володіє матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, за допомоги викладача відтворює матеріал і наводить один приклад з тексту, не аналізуючи його.
	6	Студент володіє матеріалом, відтворює значну його частину, за допомоги викладача знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору та епізодично їх аналізує.
3. Достатній	7	Студент володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим викладачем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Студент володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом викладача виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Студент володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, систематизує та узагальнює набуті знання, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, коментуючи їх.
4. Високий	10	Студент володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює окремі нові літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює з різними джерелами інформації, систематизує та творчо використовує дібраний матеріал.
	11	Студент на високому рівні володіє матеріалом, вміннями й навичками аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює різноманітні явища культурного життя, виявляючи власну позицію щодо них, порівнює з іншими літературними явищами.
	12	Студент вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляє творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, застосовує набуті знання та вміння в нестандартних ситуаціях, вміє оперувати фактами, має схильність до літературної творчості.

СПИСОК ПОЕЗІЙ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАПАМ'ЯТЬ

1. І. Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені?...», уривок з поеми «Мойсей».
2. Леся Українка. «Contra spem spero!».
3. М.Вороний. «Блакитна Панна».

4. Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..».
5. П.Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...».
6. М.Зеров. «Київ – традиція».
7. М.Рильський. «Молюсь і вірю».
8. Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».
9. Є. Маланюк. «Стилет чи стилос?..».
10. М.Рильський. «Задивляюсь у твої зіниці».
11. В.Сосюра. «Любіть Україну», «Васильки».
12. Д.Павличко. «Два кольори».
13. Л.Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать» (або «Життя іде і все без коректур»).
14. І.Драч. «Балада про соняшник».
15. В.Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я...».

СПИСОК ТВОРІВ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ЧИТАННЯ

(ті чи інші твори рекомендує викладач, зважаючи на читацькі зацікавлення студентів певної навчальної групи)

1. М.Старицький. «За двома зайцями».
2. Р.Горак. «Тричі мені являлася любов» .
3. М.Коцюбинський. «Що записано в книгу життя».
- 4.Є.Чикаленко «Спогади».
5. О.Кобилянська. «Він і вона».
6. Леся Українка. «Віла-посестра». Поезії.
7. В.Винниченко. «Чорна Пантера і Білий Ведмідь».
8. О. Довженко. Оповідання.
9. В.Симоненко. Поезії.
- 10.Л.Костенко. «Записки українського самашедшого». Цикл «Летючі катрени».
- 11.Р.Іваничук «Журавлиний клич», «Черлене вино», «Благослови, душе моя, Господа», «Мальви» («Яничари»).
12. І.Драч. «Чорнобильська Мадонна».
13. Олесь Гончар. «Берег любові». «Твоя зоря». Поезії.
14. Є.Гуцало. «Полювання з гончим псом» (оповідання).
15. П.Загребельний. «Юлія».
16. Ю.Мушкетик. «Гетьман, син гетьмана». Збірка оповідань «Селена».
- 17.Л. Первوماйський «Дикий мед».
18. А.Дімаров. «Квартира», «Мама Люба», «Дітям до шістнадцяти» (зі збірки оповідань «Міські історії»).
19. Е.Андієвська. «Роман про добру людину».
20. Наталена Королева «Предок», «1313», «Сон тіні»
21. В.Шевчук «Три листки за вікном», «Стежка в траві (Житомирська сага)», «Вертеп», «Жінка-змія», «Юнаки з огненної печі», «Горбунка Зоя», «Сповідь».
- 22.Г.Пагутяк. «Зачаровані музиканти», «Сни Юлії і Германа».
23. Г.Гусейнов. «Одіссея Шкіпера та Чугайстра».
24. М.Матіос. «Солодка Даруся». Оповідання. Новели.
25. В.Лис. «Століття Якова».

26. Ю.Андрухович. «Рекреації», «Перверзії».
27. С.Жадан. Поезії.
28. О.Ірванець. Поезії.
29. І.Малкович «Із янголом на плечі».
30. В.Медвідь «Збираючи каміння».
31. В.Яворівський «Автопортрет з уяви».

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк Т.М., Борис Л.М., Швець О.П. Українська література: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів І-ІІ р.а. Чернівці: Друк Арт, 2015.
2. Авраменко О.М. Українська література: хрестоматія для 11 класу загальноосвіт. навч. закл. К.: Грамота, 2013.
3. Авраменко О.М. Українська література: хрестоматія для 10 класу загальноосвіт. навч. закл. К.: Грамота, 2011.
4. Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень). 10 кл. К.: Грамота, 2013.
5. Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень), 11 кл. К.: Грамота, 2011.
6. Авраменко О.М. Українська література. 10 кл. Книга для вчителя. К.: Грамота, 2010.
7. Авраменко О.М. Українська мова та література: Довідник. Завдання у тестовій формі. К.: Грамота, 2012.
8. Башкірова Ю.Г. Українська література: стислий виклад змісту всіх творів за новою шкільною програмою 10-11 кл. Х.: Веста, 2009.
9. Гавриш І.П. Українська література: хрестоматія 11 клас. Х.: Весна, 2013.
10. Гнідан, О. Д. Історія української літератури ХІХ століття 70-90-ті роки: підручник. у 2-х кн. К. : Вища школа, 2003.
11. Гнідан О. Д. Історія української літератури кінця ХІХ століття - початку ХХ ст.: підручник. К. : Либідь, 2006.
12. Дмитренко Є.В. Українська література: хрестоматія 10 кл. К., 2013.
13. Історія української літератури ХІХ століття: підручник. у 2-х кн. за ред. М. Г. Жулинського. К.: Либідь, 2005.
14. Історія української літератури ХХ століття: підручник у 2-х кн. за ред. В. Г. Дончика. К. : Либідь, 1998.
15. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ століття: підручник. у 2-х кн. за ред. О. Д. Гнідан. К.: Либідь, 2005.
16. Мовчан Р. В. Українська література 11 клас: хрестоматія. К.: Генеза, 2004.
17. Мовчан Р. В. Українська література: підручник для 11 класу загальноосв. навч. закл. (рівень стандарту). К.: Грамота, 2013.
18. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоновьська О.В., Гром'як Р.Т., Вашків Л.П., Плетенчук Н.С. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень), 10 кл. Х.: Сиція, 2012.
19. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоновьська О.В., Гром'як Р.Т., Вашків Л.П., Плетенчук Н.С. Українська література (профільний рівень), 10 кл. Х.: Сиція, 2010.
20. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоновьська О.В., Гром'як Р.Т., Вашків Л.П., Плетенчук Н.С. Українська література (рівень стандарту, академічний рівень), 11 кл. Х.: Сиція, 2011.

21. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоньовська О.В. та ін. Українська література (профільний рівень), 11 кл. Х.: Сиція, 2011.
22. Семенюк Г.Ф. Срібний птах (хрестоматія), 11 кл. К.: Освіта, 2006.
23. Українська література: хрестоматія 11 клас. упоряд. Гавриш І. П., науков. ред.. Єременко О. В. – Х. : ФОП Співак В. Л., 2011. – 736 с.
24. Уліщенко А. Б., Уліщенко В. В. Українська література: нова хрестоматія 11 клас за новітніми програмами Міністерства освіти і науки України. Х. : Торсінг, 2010.
25. Харахоріна Т.О., Адаменко В.С., Ткачук Т.В. Українська література. Хрестоматія. К.: БАО, 2007.
26. Черсунова Н.І. Українська література 11 кл. Хрестоматія. Академічний та профільний рівні. К., 2013.
27. Черсунова Н.І. Українська література 10 кл. Хрестоматія. Академічний та профільний рівні. К., 2013.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Більчук М. Українські та зарубіжні письменники: Розповіді про життя і творчість. Тернопіль: Підручники і посібники, 2006.
2. Бондар В. Важкий хрест чи лавровий вінець? К.: Ярославів Вал, 2010.
3. Бублейник Л. Слово в українській поезії. К.: Грамота, 2015.
4. Гусейнов Г.Дж. Господні зерна. Художньо-документальний життєпис у 8-ми кн. Дніпропетровськ: Січ. 2005.
5. Гусейнов Г.Дж. Незаймані сніги в 3-х кн. Дніпропетровськ: Арт-прес, 2010.
6. Два кольори опришкової душі. Дмитро Павличко. Усе для школи: програмні тексти, ілюстрації, пояснення, завдання, тести: 11 кл. К, Львів, 2001.
7. Жадан С. Метаморфози. 10 українських поетів останні 10 років. Х.: КСД, 2011.
8. Жулинський М. Із забуття - в безсмертя, К.: Дніпро, 1990.
9. Ільницький М. Українська літературознавча думка ХХ ст. (Західна Україна, еміграція). Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015.
10. Ільницький М. Розвиток літературознавчої науки в Західній Україні й еміграції у ХХ столітті. Бібліотечка «Дивослова». 2015. №1. 64с.
11. Ковалів Ю.І. Історія української літератури кінець ХІХ-поч.ХХІ ст. У 5-ти томах. К.: Академія, 2017.
12. Костенко Л.В. Навчальний посібник-хрестоматія. Кіровоград: Степова Еллада, 1999.
13. Кузьменко В. Історія української літератури ХХ-поч.ХХІ ст. У трьох томах. ВЦ «Академія», 2013.
14. Мусієнко О.Г. З порога смерті. Письменники України – жертви сталінських репресій. К.: Радянський письменник, 1991.
15. Неборак В. Введення в Бу-Ба-Бу: Хронопис кінця тисячоліття. Л.: ЛА «Піраміда», 2015
16. Стус В. Феномен доби. Сходження на Голгофу слави. К.: Знання, 1993.
17. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період. К.: ВЦ «Академія», 2011.
18. Шевчук В.О. Із вершин та низин. Книжка цікавих фактів із історії української літератури. К.: Дніпро, 1990.
19. Шкляр В.І. Пошуки прекрасного. Твори Михайла Коцюбинського: навч. посіб. К.: Грамота, 2004 .

1. <http://UAMedia.visti.net/link>
2. [http:// www.karelia.ru/psu/-eflov/online.html](http://www.karelia.ru/psu/-eflov/online.html)
3. [http:// www.nbu.gov.va/](http://www.nbu.gov.va/)
4. [http:// www.edu-ua.net/library/](http://www.edu-ua.net/library/)
5. [http:// ukrLit.iscool.net/](http://ukrlit.iscool.net/)
6. <http://pidruchnyk.com.ua/392-ukrayinska-literatura-avramenko-paharenko-10-klas.html>
7. <http://pidruchnyk.com.ua/391-ukrayinska-literatura-semenyuk-tkachuk-slonovska-10-klas.html>
8. <http://pidruchnyk.com.ua/390-ukrayinska-literatura-semenyuk-tkachuk-slonovska-10-klas.html>
9. <http://pidruchnyk.com.ua/463-ukrayinska-literatura-movchan-avramenko-makarenko-11-klas.html>
10. http://pidru4nik.com/publ/11_klas/ukrajinska_literatura/ukrajinska_literatura_11_klas_movchan/197-1-0-233
11. https://www.obozrevatel.com/moyashkola/books/11klass/ukrainskaja_literatura/1263/
12. http://pidru4nik.com/publ/11_klas/ukrajinska_literatura/ukrajinska_literatura_11_klas_bernadska_n_i/197-1-0-1505
13. http://pidru4nik.com/publ/11_klas/ukrajinska_literatura/khrestomatija_z_ukrajinskoji_literaturi_sribnij_ptakh_11_klas_druga_chastina_g_f_semenjuk/197-1-0-1111
14. <https://www.megakniga.com.ua/catalog/knigi/serednya-shkola/6-klas-12316/ukr-lit-11kl-hrest-akadem-prof-11r-vesna.html#.W0MJd9SLS9I>
15. <https://www.megakniga.com.ua/catalog/knigi/serednya-shkola/6-klas-12316/daydzhest-10-11-klas-ukrayinska-literatura.html#.W0MKbdSLS9I>